

Nr 350.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av en mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union träffad handelsöverenskommelse m. m.; given Stockholms slott den 11 oktober 1946.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över handels- och utrikesdepartementsärenden för den 5 oktober 1946 och över handelsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gunnar Myrdal.

Protokoll

till överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union av den 7 september 1940.

I syfte att underlätta varuutbytet och betalningarna mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union hava Svenska regeringen och D.S.R. Unions regering överenskommit om följande:

1. Överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union av den 7 september 1940 skall, med de ändringar, som angivas i förevarande protokoll, förbli i kraft under en period av fem år, räknat från dagen för ikraftträdandet av förevarande protokoll, och därefter förlängas att gälla varje gång för en period av ett år, försåvitt överenskommelsen av endera parten icke har uppsagts sex månader före utgången av löpande period.

2. För den period av ovannämnda överenskommelses giltighetstid, som räknas från dagen för ikraftträdandet av förevarande protokoll till och med den 31 december 1947, hava fastställts kontingenter för varuutbytet mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union, vilka angivas i vid förevarande protokoll fogade listor 1 och 2.

3. Clearingnämnden i Stockholm, som omnämnes i artiklarna 7, 8, 9, 11 och 12 av ovannämnda överenskommelse, kan på Svenska regeringens begäran ersättas med Sveriges riksbank.

4. I syfte att underlätta varutransporterna mellan Sverige och D.S.R.

Протокол

к Соглашению о товарообороте и платежах между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик от 7 сентября 1940 года.

В целях облегчения товарооборота и платежей между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик Правительство Швеции и Правительство Союза ССР согласились о нижеследующем:

1. Соглашение о товарообороте и платежах между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик от 7 сентября 1940 года с изменениями, изложенными в настоящем Протоколе, остается в силе на период в пять лет, считая со дня вступления в силу настоящего Протокола, и будет возобновляться после этого всякий раз на один год, если оно не будет денонсировано одной из Сторон за шесть месяцев до истечения текущего периода.

2. На период действия упомянутого выше Соглашения, исчисляемый со дня вступления в силу настоящего Протокола по 31 декабря 1947 года включительно, установлены контингенты товарооборота между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик, указанные в списках 1 и 2, прилагаемых к настоящему Протоколу.

3. Клирингнämnden в Стокгольме, упоминаемый в статьях 7, 8, 9, 11 и 12 указанного выше Соглашения, может быть заменен, по желанию Правительства Швеции, Государственным Банком Швеции.

4. В целях облегчения перевозок товаров между Швецией и Союзом

Union samt att säkerställa ett skäligt deltagande av vardera partens fartyg i dessa transporter komma vederbörande svenska och sovjetiska myndigheter att lämna erforderliga tillstånd till liksom i övrigt befrämja svensk och sovjetisk linjetrafik och trampfart mellan svenska och sovjetiska hamnar.

Svenska regeringen kommer att så vitt möjligt underlätta D.S.R. Unions Handelsrepresentationens i Sverige och sovjetiska ekonomiska organisationers befraktning av svenska fartyg ävensom, där tillstånd till dylik befraktning enligt i Sverige gällande bestämmelser erfordras, i välvilligaste anda pröva ansökningar om sådant tillstånd.

Bestämmelserna i de båda föregående momenten ersätta, från dagen för ikraftträdandet av förevarande protokoll, den tidigare träffade överenskommelsen mellan parterna i fråga om sovjetiska organisationers befraktning av svenska fartyg och beträffande svensk linje- och trampfart mellan svenska och sovjetiska hamnar.

5. I de svenska och sovjetiska leveranser, som förutses i överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar av den 7 september 1940, kunna efter uppgörelse mellan de enligt artikel 5 av nämnda överenskommelse utsedda ombuden ingå varor, som härröra från andra länder och icke i Sverige respektive i D.S.R. Union undergått beredning eller förarbetning.

6. Från dagen för ikraftträdandet av förevarande protokoll skola de kontingentlistor för varuutbytet mellan Sverige och D.S.R. Union, som fastställts för den första tolv månadersperioden av giltighetstiden för överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar av den 7 september 1940, samt de tilläggsöverenskommelser mellan parterna, som undertecknats den 7 september 1940 och som hänföra sig till genomförandet av varuutbytet under nämnda tolv månadersperiod, anses vara försatta ur kraft.

ССР, а также для обеспечения справедливого участия судов каждой Стороны в этих перевозках компетентные шведские и советские органы будут предоставлять необходимые разрешения, равно как вообще поощрять шведское и советское линейное и трамповое судоходство между шведскими и советскими портами.

Шведское Правительство будет насколько возможно облегчать Торговому Представительству Союза ССР в Швеции и советским хозяйственным организациям фрахтование шведских судов, а также, когда для такого фрахтования требуется, согласно действующим в Швеции постановлениям, разрешение, в самом благожелательном духе рассматривать ходатайства о таком разрешении.

Постановления двух предыдущих абзацев заменяют собою со дня вступления в силу настоящего Протокола ранее достигнутое соглашение между Сторонами по вопросу фрахтования советскими организациями шведских судов и относительно шведских линейных и трамповых рейсов между шведскими и советскими портами.

5. В шведские и советские поставки, предусмотренные Соглашением о товарообороте и платежах от 7 сентября 1940 года, могут по договоренности между уполномоченными, назначенными согласно статьи 5 указанного Соглашения, включаться товары, происходящие из других стран и не подвергшиеся в Швеции или соответственно в Союзе ССР обработке или переработке.

6. Со дня вступления в силу настоящего Протокола, списки контингентов по товарообороту между Швецией и Союзом ССР, установленные на первый двенадцатимесячный период действия Соглашения о товарообороте и платежах от 7 сентября 1940 года, а также дополнительные соглашения между Сторонами, подписанные 7 сентября 1940 года и относящиеся к осуществлению товарооборота в течение указанного двенадцатимесячного периода, считаются утратившими силу.

7. I samband med undertecknandet denna dag av kreditavtalet mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union ävensom protokollet härtill upphör artikel 13 av överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar av den 7 september 1940 att gälla från dagen för nämnda kreditavtals ikraftträdande.

8. Förevarande protokoll skall träda i kraft efter utväxling av noter mellan de enligt artikel 5 av överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar av den 7 september 1940 utsedda ombuden, varigenom under rättelse sker om att protokollet godkänts av vederbörande myndigheter å båda sidor.

Som skedde i Moskva den 7 oktober 1946 i dubbla originalexemplar, vart och ett på svenska och ryska språken, varvid båda texterna skola äga lika vitsord.

Enligt fullmakt av Svenska regeringen
Rolf Sohlman

Enligt fullmakt av De Socialistiska
Rådsrepublikernas Unions regering
П. Кумыкин

För D.S.R. Unions Minister för
Utrikes Handeln

7. В связи с подписанием сего числа Кредитного Соглашения между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик и Протокола к нему статья 13 Соглашения о товарообороте и платежах от 7 сентября 1940 года прекратит свое действие со дня вступления в силу указанного Кредитного Соглашения.

8. Настоящий Протокол вступит в силу после обмена нотами между уполномоченными, назначенными согласно статье 5 Соглашения о товарообороте и платежах от 7 сентября 1940 года, извещающими об его одобрении соответствующими органами обеих Сторон.

Совершено в Москве 7 октября 1946 года в двух подлинных экземплярах, каждый на шведском и русском языках, причем оба текста имеют одинаковую силу.

По уполномочию
Правительства Швеции
Rolf Sohlman

По уполномочию
Правительства Союза Советских
Социалистических Республик
П. Кумыкин

За Министра Внешней
Торговли Союза ССР

[The text in this section is extremely faint and illegible. It appears to be a list or a table of contents, possibly containing names and titles, but the characters are too light to transcribe accurately.]

Bilaga till protokollet till överenskomsten rörande varuutbyte och betalningar mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union av den 7 september 1940

Lista 1

Kontingenter avseende leveranser från De Socialistiska Rådsrepublikernas Union till Sverige under perioden till och med den 31 december 1947

Positionsnummer	Varuslag	Kvantitet eller belopp
1	Krommalm	25.000 ton
2	Manganmalm	15.000 »
3	Brunsten	300 »
4	Järnskrot	25.000 »
5	Tackjärn	10.000 »
6	Valsat handelsjärn	10.000 »
7	Bly	1.000 »
8	Nickel	250 »
9	Silver	30 »
10	Platina	50 kilogram
11	Apatitkoncentrat	50.000 ton
12	Kalisalt, 40-procentigt	100.000 »
13	Koksalt	100.000 »
14	Glaubersalt	50.000 »
15	Asbest	3.000 »
16	Antracit (för tillverkning av elektroder)	6.000 »
17	Gipssten	20.000 »
18	Bränd gips	2.000 »
19	Bariumsulfat (tungspat)	1.000 »
20	Bränd magnesit	1.000 »
21	Petroleumprodukter	100.000 »
22	Smörjoljor	3.000 »
23	Petroleumasfalt	2.000 »
24	Paraffin	750 »
25	Syntetiskt gummi	500 »
26	Arkangelskbeck	200 »
27	Ren metanol	50 »
28	Blymönja	500 »
29	Glycerin	200 »
30	Eksparrar och sågad ek	10.000 kubikmeter
31	Asp	4.000 »
32	Bomull	5.000 ton
33	Bomullsavfall	500 »
34	Skäktat lin	300 »
35	Blånor	200 »
36	Getskinn	50 tusen stycken
37	Fårskinn	300 » »
38	Diverse varor	

100.000 tusen svenska kronor

Приложение к Протоколу к Соглашению о товарообороте и платежах между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик от 7 сентября 1940 года

Список 1

Контингенты поставок из Союза Советских Социалистических Республик в Швецию на период по 31 декабря 1947 года включительно

№ № позиций	Наименование товаров	Количество или сумма
1	Хромовая руда	25.000 тонн
2	Марганцевая руда	15.000 »
3	Пероксид	300 »
4	Железный лом	25.000 »
5	Чугун	10.000 »
6	Стальной прокат торгового качества	10.000 »
7	Свинец	1.000 »
8	Никель	250 »
9	Серебро	30 »
10	Платина	50 килограммов
11	Апатит-концентрат	50.000 тонн
12	Калийные соли 40%	100.000 »
13	Поваренная соль	100.000 »
14	Глауберова соль	50.000 »
15	Асбест	3.000 »
16	Антрацит (для производства электродов)	6.000 »
17	Гипсовый камень	20.000 »
18	Гипс обожженный	2.000 »
19	Сернокислый барий (тяжелый шпат)	1.000 »
20	Магнезит обожженный	1.000 »
21	Нефтепродукты	100.000 »
22	Смазочные масла	3.000 »
23	Битум	2.000 »
24	Парафин	750 »
25	Синтетический каучук	500 »
26	Смола архагельская	200 »
27	Метанол чистый	50 »
28	Свинцовый сурик	500 »
29	Глицерин	200 »
30	Дубовые брусья и пиленый дуб	10.000 куб. метров
31	Осина	4.000 » »
32	Хлопок	5.000 тонн
33	Хлопковые очесы	500 »
34	Леп трепанный	300 »
35	Кудель	200 »
36	Козлина	50 тыс. штук
37	Овчины	300 » »
38	Разные товары	

100.000 тыс. швед. крон

Bilaga till protokollet till överenskomsten rörande varuutbyte och betalningar mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union av den 7 september 1940

Lista 2

Kontingenter avseende leveranser från Sverige till De Socialistiska Rådsrepublikernas Union under perioden till och med den 31 december 1947

Positionsnummer	Varuslag	Kvantitet eller belopp			
1	Borrör	1.000	ton		
2	Ångpannetuber	800	»		
3	Ihåligt borrarstål	2.000	»		
4	Ståltransportband	100	»		
5	Kvalitetsstål och kvalitetstråd av stål	4.400	tusen svenska kronor		
6	Bearbetade kullagerrör, kullagerstål i stänger, kulvalstråd och dragen kultråd	8.000	»	»	»
7	Stållinor	2.000	»	»	»
8	Wolfram- och molybdenstråd samt annat material för framställning av glödlampor o. dyl.	1.500	»	»	»
9	Kul- och rullager	10.000	»	»	»
10	Instrument, såsom optiska instrument och mätinstrument	2.000	»	»	»
11	Reservdelar till turbogeneratorer	1.000	»	»	»
12	Reservdelar till automatiska telefonstationer	1.000	»	»	»
13	Kemikalier, däribland garvextrakter	8.000	»	»	»
14	Fisk och sill	20.000	»	»	»
	Däribland:				
	Salt sill i tunnor				
	5.000 ton				
15	Arbetshästar	12.000	»	»	»
16	Nötkreatur för avelsändamål	5.000	»	»	»
17	Diverse utrustning och material av andra slag än som förutses under positionerna nr 1—16 i listan över svenska leveranser enligt kreditavtalet mellan Sverige och D.S.R.U. av den 7 oktober 1946	20.000	»	»	»
		100.000 tusen svenska kronor			

Anmärkning: Å de i denna lista angivna kontingenterna avräknas alla däri förutsedda leveranser, som effektueras till och med den 31 december 1947, oavsett tidpunkten för beställningarnas placering.

Приложение к Протоколу к Соглашению о товарообороте и платежах между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик от 7 сентября 1940 года

Список 2

Контингенты поставок из Швеции в Союз Советских Социалистических Республик на период по 31 декабря 1947 года включительно

№ № позиций	Наименование товаров	Количество или сумма
1	Буровые трубы	1.000 тонн
2	Котельные трубы	800 »
3	Буровая сталь полая	2.000 »
4	Стальная транспортерная лента	100 »
5	Качественная сталь и качественная стальная проволока	4.400 тыс. швед. крон
6	Обработанные шарикоподшипниковые трубы, шарикоподшипниковая сталь в штангах, катаная и тянутая проволока для шарикоподшипников	8.000 » » »
7	Стальной трос	2.000 » » »
8	Проволока вольфрамовая и молибденовая и другие материалы для производства ламп накаливания и т. п.	1.500 » » »
9	Шариковые и роликовые подшипники	10.000 » » »
10	Инструменты такие, как оптические и мерительные	2.000 » » »
11	Запасные части для турбогенераторов	1.000 » » »
12	Запасные части для автоматических телефонных станций	1.000 » » »
13	Химнкалин, в том числе дубильные экстракты	8.000 » » »
14	Рыба и сельди	20.000 » » »
	в том числе:	
	Сельдь соленая в бочках	
	5.000 тонн	
15	Рабочие лошади	12.000 » » »
16	Крупный рогатый племенной скот	5.000 » » »
17	Разное оборудование и материалы иных наименований, чем те, которые предусмотрены позициями №№ 1—16 списка шведских поставок по Кредитному Соглашению между Швецией и СССР от 7 октября 1946 года	20.000 » » »
		100.000 тыс. швед. крон

Примечание: В указанные в этом списке контингенты засчитываются все предусмотренные в них поставки, которые будут выполнены по 31 декабря 1947 года включительно, независимо от времени размещения заказов.

**Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen till befullmäktigaden
för De Socialistiska Rådsrepublikernas Unions Regering.**

Moskva den 7 oktober 1946.

Herr Befullmäktigade,

Under de förhandlingar, som lett till undertecknandet denna dag av protokollet till överenskommelsen om varuutbyte och betalningar mellan De Socialistiska Rådsrepublikernas Union och Sverige av den 7 september 1940 samt av kreditavtalet, hava båda parter konstaterat, att de i fortsättningen skola eftersträva en utvidgning av det ömsesidiga varuutbytet i jämförelse med det omfång, som fastställts i de till nämnda protokoll fogade listorna för perioden till och med den 31 december 1947.

Mottag, Herr Befullmäktigade, försäkran om min utomordentliga högaktning.

Rolf Sohlman.

**Skrivelse från befullmäktigaden för De Socialistiska Rådsrepublikernas Unions
Regering till ordföranden i den svenska delegationen.**

(Översättning)

Moskva den 7 oktober 1946.

Москва, 7 октября 1946 года

Herr Ordförande,

Господин Председатель,

Under de förhandlingar, som lett till undertecknandet denna dag av protokollet till överenskommelsen om varuutbyte och betalningar mellan De Socialistiska Rådsrepublikernas Union och Sverige av den 7 september 1940 samt av kreditavtalet, hava båda parter konstaterat, att de i fortsättningen skola eftersträva en utvidgning av det ömsesidiga varuutbytet i jämförelse med det omfång, som fastställts i de till nämnda protokoll fogade listorna för perioden till och med den 31 december 1947.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utomordentliga högaktning.

P. Kумыкин

Во время переговоров, которые привели к подписанию сего числа Протокола к Соглашению о товарообороте и платежах между Союзом Советских Социалистических Республик и Швецией от 7 сентября 1940 года, а также Кредитного Соглашения, обе Стороны констатировали, что они будут в дальнейшем стремиться к расширению взаимного товарооборота по сравнению с тем объемом, который установлен в приложенных к указанному Протоколу списках на период по 31 декабря 1947 года включительно.

Примите, Господин Председатель, уверения в моем высоком к Вам уважении.

П. Кумыкин

Utdrag av protokollet över handelsärenden rörande främmande makt eller dess förhållanden m. m., hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 5 oktober 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, MOSSBERG.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Myrdal, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

Handelsförbindelserna mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union regleras av dels handelsavtal den 15 mars 1924, dels överenskommelser angående varuutbyte och betalningar m. m. den 7 september 1940 jämte protokoll i anslutning därtill den 4 november 1941.

Genom handelsavtalet av år 1924 tillförsäkra de båda länderna varandra behandling som mest gynnad nation i avseende å handel och sjöfart ävensom skydd och rättigheter i sedvanlig utsträckning för medborgare och sammanlutningar, som utöva handels- och näringsverksamhet å den andra partens territorium. Avtalet löper med sex månaders uppsägningsfrist.

De den 7 september 1940 träffade överenskommelserna, vilka godkänts av Kungl. Maj:t den 31 augusti 1940, utgöras av dels överenskommelse rörande varuutbyte och betalningar med därtill hörande skriftväxling, överenskommelse om skiljemän samt protokoll, bl. a. angående transiteringsfrågor, dels ock kreditavtal och protokoll i anslutning därtill.

Överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar innehåller i huvudsak följande.¹

Enligt *artikel 1* skall varuutbytet mellan Sverige och Sovjetunionen äga rum inom ramen av kontingenter, vilka fastställas för varje tolv månadersperiod. Jämlikt *artikel 2* förbinda sig de båda regeringarna att, var och en inom gränserna för sin kompetens, vidtaga alla de åtgärder, som äro nödvändiga för fullgörande av de sålunda fastställda leveranserna. *Artikel 3* stipulerar, att allmänna leverans- och betalningsvillkor å båda sidor skola vara normala.

Enligt *artikel 4* skola vardera partens samtliga betalningar i enlighet med överenskommelsen vara lika stora. I betalningssummorna skola inräknas betalningar mellan Sverige och Sovjetunionen förutom för de svenska respektive sovjetiska varorna i handelsutbytet även för bikostnader, som stå i

¹ Överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar jämte överenskommelsen om skiljemän äro intagna å s. 29—42 i denna proposition.

samband med handelsutbytet, såsom tullar, järnvägsfrakter, försäkringar och provisioner. Med svenska respektive sovjetiska varor skola förstås sådana varor, som antingen tillverkats i vederbörande land eller där undergått väsentlig beredning eller förarbetning. Vidare skola i betalningssummorna inräknas betalningar mellan de båda länderna för alla kostnader i förbindelse med transitering genom Sverige och Sovjetunionen, för befraktning av sovjetiska och svenska fartyg, för alla utgifter i de båda ländernas hamnar, för teknisk hjälp, montagekostnader, licenser o. d. ävensom för underhåll av Sovjetunionens diplomatiska och handelsrepresentation i Sverige.

För övervakning och kontroll av överenskommelsens genomförande skola de båda regeringarna jämlikt *artikel 5* utse vardera ett befullmäktigat ombud, vilka ombud skola sammanträda var tredje månad. Därest de ömsesidiga beställningarna och varuutbytet under loppet av en tremånadersperiod skulle utveckla sig så, att anledning föreligger att räkna med att i kontingentlistorna förutsedda leveranser icke komma att fullgöras under löpande tolv månadersperiod eller om betalningsbalansen under en tremånadersperiod skulle uppvisa betydande rubbningar, skola ombuden förelägga de båda regeringarna förslag i syfte att avlägsna dylika missförhållanden. Om missförhållandena i avseende å leveranser och betalningar icke inom kort tid skulle avlägsnas, äger vederbörande regering rätt att intill dess så skett inställa varuleveranserna till det andra landet.

Handelsutbytet skall enligt *artikel 6* äga rum i svenska kronor, i vilken valuta priser skola fastställas och alla i överenskommelsen förutsedda betalningar erläggas. Alla betalningar i enlighet med överenskommelsen skola, på sätt närmare fastställs i *artiklarna 7—12*, regleras genom clearingförfarande och erläggas i Sverige genom clearingnämnden respektive i Sovjetunionen genom Sovjetunionens statsbank. Clearingprincipen modifieras emellertid i ett väsentligt hänseende genom en bestämmelse i *artikel 9*, enligt vilken de båda parterna vid varje tidpunkt kunna begära överföring i fri valuta av eventuellt uppkommande clearingsaldon, i den mån dessa överstiga 500 000 kronor.

Artikel 13 i överenskommelsen hänför sig till den kredit till ett belopp av 100 miljoner kronor, som svenska regeringen samtidigt beviljade sovjetregeringen; däri konstateras sålunda, att de båda parterna i syfte att utvidga det svensk-sovjetiska varuutbytet överenskommit, att svenska regeringen för betalningar, som Sovjetunionen har att erlægga i Sverige, skall bevilja Sovjetunionens regering en kredit, vars storlek och villkor fastställas i det samtidigt med överenskommelsen avslutade särskilda kreditavtalet.

Artiklarna 14—15 i överenskommelsen reglerar frågan om skiljedomsförfarande i tvister, som kunna uppstå i samband med transaktioner och affärer, som förutses i överenskommelsen. I en till denna hörande särskild överenskommelse angående skiljemän fastställs plats och villkor för skiljemanaförfarande, som må ha förutsetts mellan parterna i sådana transaktioner och affärer. Enligt denna överenskommelse om skiljemän skall skiljenämnden bestå av en huvudledamot, vilken är skiljenämndens ordförande, och två

skiljemän, av vilka vardera parten utser en. Skiljenämndens ordförande skall utses av de båda skiljemännen eller, därest parterna icke enas om valet, genom lottdragning mellan sådana opartiska ordförande, som äro medborgare i tredje land och som äro upptagna på en för varje avtalsår av vederbörande svenska och sovjetiska myndigheter uppgjord särskild ordförandelista. Skiljenämndens säte skall i regel vara Stockholm, om käranden är svensk person, firma eller organisation, respektive Moskva, om käranden är en sovjetisk organisation.

Enligt *artikel 16* skall överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar gälla för en tid av fem år, räknat från dagen för dess undertecknande, och därefter förlängas att gälla varje gång för en period av ett år, för så vitt överenskommelsen av endera parten icke uppsagts sex månader före utgången av den löpande perioden.

Överenskommelsen har icke uppsagts av någondera parten och är sålunda allttjämt i kraft.

Enligt det i 1940 års varuutbytes- och betalningsöverenskommelse förutsedda och samtidigt med densamma ingångna kreditavtalet beviljade svenska regeringen Sovjetunionens regering en kredit till ett belopp av 100 miljoner kronor att med 60 miljoner kronor användas för betalningar av i Sverige inköpta varor i överensstämmelse med vid avtalet fogade listor. Utnyttjade kreditbelopp skulle återbetalas efter fem år. Återstoden av krediten, 40 miljoner kronor, förutsågs enligt kreditavtalet skola användas för finansiering av ombyggnadsarbeten vid svenska fabriker avseende att möjliggöra särskilda leveranser till Sovjetunionen av vagnshjulgångar och vagnsaxlar; denna del av krediten skulle förfalla till betalning i särskild ordning. Räntan å utnyttjade kreditbelopp fastställdes i 1940 års kreditavtal till 4 1/2 procent.

I avseende å det materiella innehållet i 1940 års överenskommelser må, så vitt angår varuutbytet, nämnas, att enligt de vid överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar fogade listorna förutsågos leveranser under första avtalsåret till ett sammanlagt värde av 75 miljoner kronor i vardera riktningen. De svenska leveranserna enligt kreditavtalet, motsvarande ett sammanlagt värde av 60 miljoner kronor, skulle fördelas med lika belopp på de två första åren av avtalets giltighetstid. De svenska leveransåtagandena jämlikt 1940 års överenskommelser avsågo till stor del vagnshjulgångar, vagnsaxlar och annan utrustning för rullande järnvägsmaterial.

Genom krigsutbrottet i juni 1941 omöjliggjordes praktiskt taget varustransporterna mellan Sverige och Sovjetunionen. Efter förhandlingar mellan svenska och sovjetiska vederbörande träffades emellertid den 4 november samma år i Kujbysjev en överenskommelse angående regleringen av frågor beträffande handeln under de ändrade förhållandena, det s. k. Kujbysjevprotokollet. Nämda protokoll, som godkänts av Kungl. Maj:t den 10 oktober 1941, reglerar i vilken utsträckning i Sverige placerade sovjetiska beställningar skulle fullgöras och varorna lagras i Sverige i avvaktan på transportförbindelsernas återupprättande respektive i vilken utsträckning de skulle suspenderas eller annulleras. Samtidigt medgavs från svensk sida, att en viss del

av de inom ramen för 1940 års varuutbytesöverenskommelse placerade beställningarna i stället skulle få betalas med utnyttjande av krediten.

Sedan genom det finsk-ryska vapenstilleståndet i september 1944 direkta varutransporter mellan Sverige och Sovjetunionen ånyo möjliggjorts, skeppades under hösten samma år till Sovjetunionen till en början de jämlikt Kujbysjevprotokollet i Sverige färdigställda och under kriget här lagrade industriprodukterna till ett sammanlagt värde av omkring 40 miljoner kronor. Någon reglering av sammansättningen av det fortsatta varuutbytet, på sätt förutses i överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar, kom emellertid icke till stånd. Under 1945 och 1946 ha likväl från svensk sida inköpts en del varor från Sovjetunionen liksom från sovjetisk sida placerats olika beställningar i Sverige avseende huvudsakligen industriell utrustning. Införseln från Sovjetunionen uppgick under 1945 till omkring 26 miljoner kronor och under månaderna januari—augusti 1946 till omkring 11 miljoner kronor; den har huvudsakligen omfattat pälsverk, lin, skinn och hudar, krommalm, apatit, tarmar, borst och mattor. Under 1945 och första halvåret 1946 ha i Sverige placerats sovjetiska beställningar huvudsakligen inom verkstadsindustrien till ett sammanlagt värde av omkring 25 miljoner kronor.

En väsentlig utvidgning av de genom krigsutbrottet 1941 avbrutna och efter återupprättandet av transportförbindelserna endast i begränsad utsträckning återknutna handelsförbindelserna mellan Sverige och Sovjetunionen framstår ur många synpunkter som ett betydande svenskt intresse. I syfte att klarlägga de ömsesidiga förutsättningarna för en sådan utvidgning av den svensk-ryska handeln har också alltsedan krigsåren fortlöpande kontakt hållits med de sovjetiska utrikeshandelsmyndigheterna och parallellt härmed vid olika tillfällen utredningar verkstälts av vederbörande svenska försörjningsmyndigheter angående möjligheterna av export till respektive behovet av import från Sovjetunionen. Under innevarande år konstaterades inom ramen för underhandsdiskussioner med de ryska utrikeshandelsorganen, att en gemensam grundval förelåg för upptagande av handelsförhandlingar med Sovjetunionen åsyftande en reglering, dels av det ömsesidiga varuutbytet, dels därutöver av en svensk export, finansierad med en svensk statskredit av viss storlek. Enighet konstaterades även föreligga om att vissa utestående frågor rörande svenska ekonomiska anspråk mot Sovjetunionen kunde bli föremål för prövning i samband med dylika förhandlingar.

I april—maj 1946 verkställdes en utredning under statens industrikommissions ledning och under medverkan av jernkontoret, Sveriges allmänna exportförening, Sveriges järn- och metallmanufakturförening och Sveriges kemiska industrikontor angående järn-, stål-, maskin-, metallmanufaktur- och den kemiska industriens leveransmöjligheter till Sovjetunionen. Vidare verkställdes genom vederbörande försörjningsmyndigheters försorg utredning av de aktuella behoven i avseende å import från Sovjetunionen. Sedan dessa utredningar slutförts och deras resultat vederbörligen prövats, beslöt Kungl. Maj:t den 17 maj 1946, att förhandlingar skulle upptagas med Sovjetunionen för åvägbringande av en ny reglering av handels- och betalningsförbindelserna på grundval av 1940 års överenskommelser, varjämte Kungl. Maj:t ut-

såg en förhandlingsdelegation med chefen för utrikesdepartementets handelsavdelning, envoyén Sohlman som ordförande.

Förhandlingarna inleddes i Moskva den 27 maj 1946. Sedan delegationen den 12 juni återvänt till Stockholm, fortsatte därstädes förhandlingar med representanter för den sovjetiska handelsrepresentationen i Sverige och den sovjetiska importorganisationen V/O Masjinoimport. Samtidigt prövades genom statens industrikommissions försorg de under förhandlingarna från sovjetisk sida framställda önskemålen i avseende å exporten från Sverige till Sovjetunionen, varjämte kontakt hölls med de av förhandlingarna berörda svenska företagen genom förmedling av Sveriges allmänna exportförening och jernkontoret. Den 5 september fortsatte förhandlingarna i Moskva. De ha numera slutförts och resulterat i förslag till följande överenskommelser, nämligen

dels kreditavtal med därtill hörande lista,

dels protokoll till kreditavtalet,

dels tilläggsprotokoll till samma avtal med därtill anknuten detaljerad lista,

dels skriftväxling i anslutning till kreditavtalet,

dels protokoll till överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar av den 7 september 1940 jämte till protokollet hörande två listor,

dels skriftväxling i anslutning till nämnda protokoll,

dels protokoll rörande transiteringsfrågor,

dels slutligen protokoll angående reglering av ömsesidiga ekonomiska anspråk.

Jag anhåller nu att få redogöra för det huvudsakliga innehållet av sagda förslag till överenskommelser. De handlingar, vilka innefattas i protokollet till överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar av den 7 september 1940 jämte härtill hörande två listor samt skriftväxling och protokoll, torde såsom bilagor (Bilaga A—G)¹ få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

I inledningen till *kreditavtalet* förklaras, att detsamma avslutas i syfte att ytterligare utvidga det varuutbyte mellan Sverige och Sovjetunionen, som förutses i den samtidigt förlängda varuutbytes- och betalningsöverenskommelsen av år 1940.

Jämlikt kreditavtalets *artikel 1* beviljar svenska regeringen Sovjetunionens regering en kredit till ett belopp av en miljard (1 000 000 000) svenska kronor att utnyttjas i överensstämmelse med en vid avtalet fogad lista för betalning av utrustning och andra varor, som komma att inköpas i Sverige av sovjetiska handelsrepresentationen i Sverige respektive av sovjetiska ekonomiska organisationer, ävensom för betalningar i Sverige, som stå i samband med levererande av nämnda utrustning och varor, med montage av utrustningen samt med lämnande av teknisk hjälp. I listan skola efter överenskommelse mellan parterna ändringar kunna vidtagas.

¹ Här uteslutna. Bilagorna A samt D—E äro frånsett dateringen och underskrifterna likalydande med vid propositionen fogade handlingar. Bilagorna B och C upptaga till protokollet till överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar av den 7 september 1940 hörande två listor, vilka likaledes fogats vid propositionen. Bilagorna F och G upptaga protokollet rörande transiteringsfrågor respektive protokollet angående reglering av ömsesidiga ekonomiska anspråk.

Enligt kreditavtalets *artikel 2* må det beviljade kreditbeloppet utnyttjas för nyss nämnda ändamål under loppet av fem år, räknat från och med dagen för avtalets ikraftträdande, med i möjligaste mån lika belopp, d. v. s. 200 miljoner svenska kronor, årligen. Under en ettårsperiod icke utnyttjat, kvarstående kreditbelopp må utnyttjas under följande ettårsperioder, dock må krediten icke under någon ettårsperiod utnyttjas med ett belopp överstigande 300 miljoner svenska kronor.

Svenska regeringen förpliktar sig jämlikt *artikel 3* att, inom ramen för sin kompetens, vidtaga alla åtgärder, som äro erforderliga för genomförandet av de i avtalet förutsatta leveranserna. Motsvarande bestämmelse återfinnes i 1940 års svensk-sovjetiska kreditavtal och ingår, såsom i det föregående nämnts, även i 1940 års varuutbytes- och betalningsöverenskommelse. Ifrågasvarande artikel i det nya kreditavtalet föreskriver vidare, att de befullmäktigade ombud för vardera parten, som utsetts jämlikt varuutbytes- och betalningsöverenskommelsen, vid sina sammanträden skola pröva resultaten och utvecklingen i avseende å genomförandet av kreditavtalet, under beaktande av det ömsesidiga varuutbytets gestaltning, samt utarbeta erforderliga rekommendationer.

Jämlikt *artikel 4* äga ryska handelsrepresentationen respektive vederbörande sovjetiska ekonomiska organisationer att vid placering av beställningar och inköp enligt kreditavtalet fritt utvälja leverantörer. Samma bestämmelse återfinnes i 1940 års kreditavtal. Vidare konstateras, att allmänna leverans- och betalningsvillkor skola vara normala. En dylik bestämmelse ingår, enligt vad förut påpekats, även i 1940 års varuutbytes- och betalningsöverenskommelse.

Nämnas må, att jämsides med de nu avslutade handelsförhandlingarna överläggningar förts mellan å ena sidan verkställande direktören i Sveriges allmänna exportförening, å den andra vederbörande sovjetiska myndigheter och importorganisationer i syfte att träffa en uppgörelse om sådana allmänna leveransvillkor, som skola anses vara normala vid leveranser till Sovjetunionen av svenska industriprodukter. Dessa enskilda förhandlingar fortgå alltjämt.

Artiklarna 5—8 i avtalet innehålla bestämmelser angående kreditens tillhandahållande ävensom angående ränteberäkning å utnyttjade kreditbelopp och inlösen av desamma.

Enligt *artikel 5* skall sålunda Sveriges riksbank öppna ett räntefritt konto för den ryska handelsrepresentationen i Sverige, från vilket konto handelsrepresentationen skall kunna beordra utbetalningar genom skriftliga betalningsorder. Sådana betalningsorder skola utföras, så snart det konstaterats, att de avse betalningar i enlighet med bestämmelserna i avtalets artiklar 1 och 2.

Artikel 6 föreskriver, att vid utgången av varje kalenderkvartal utestående debetsaldo på nyssnämnda konto skall nedbringas därigenom, att handelsrepresentationen till Sveriges riksbank överlämnar en skuldförbindelse, lydande på ett belopp motsvarande debetsaldot avrundat nedåt till en multi-

pel av 100 000 svenska kronor. Sveriges riksbank gottskrifer efter mottagandet av en dylik skuldförbindelse nämnda konto med motsvarande belopp. Skuldförbindelserna skola utgivas av handelsrepresentationen i enlighet med bestämmelserna i avtalets *artikel 7* och vara avfattade i enlighet med vid avtalet fogat formulär. De skola sålunda lyda å svenska kronor och förfalla till betalning femton år efter dagen för deras utställande. På varje skuldförbindelse skall betalas tre procent årlig ränta att erläggas halvårsvis. Räntan skall dock icke utgå under en period av tre år räknat från dagen för skuldförbindelsens utställande. I avseende å sistnämnda bestämmelser må konstateras, att den räntefria perioden ävensom det förhållandet, att belopp, som dragas å det i *artikel 5* nämnda räntefria kontot, i medeltal utestå halvannan månad, innan de täckas med en skuldförbindelse, tillsammans medföra, att den effektiva räntan å utnyttjade kreditbelopp kommer att uppgå till omkring $2\frac{3}{8}$ procent.

Enligt *artikel 8* skola de belopp, som erfordras för inlösen av skuldförbindelserna och erläggande av ränta för desamma, av handelsrepresentationen betalas till Sveriges riksbank på förfallodagen antingen i svenska kronor, som förvärvats genom försäljning i Sverige av varor, eller i guld eller i fritt konvertibla utländska betalningsmedel. Såsom härav framgår, förutses att krediten skall kunna återbetalas såväl genom export till Sverige av varor som genom betalningar i guld eller fria valutor. Artikeln föreskriver vidare, att omräkningen till svenska kronor av guldet respektive de fritt konvertibla utländska betalningsmedlen skall ske enligt mest fördelaktiga kurs, dock icke lägre än Sveriges riksbanks vid betalningstillfället gällande officiella köpkurs för guld respektive för dylika betalningsmedel. Skuldförbindelserna skola även kunna inlösas före förfallodagen.

Enligt *artikel 9* förbinder sig svenska regeringen att, om så erfordras på grund av i Sverige gällande lagar eller förordningar, utan dröjsmål giva tillstånd till införsel till Sverige av sådana sovjetiska varor, av vilka Sverige har behov och vilka Sverige importerar, till belopp icke understigande vad som erfordras för återbetalning av krediten samt för erläggande av ränta å densamma. Motsvarande bestämmelse återfinnes i 1940 års kreditavtal.

Artikel 10 föreskriver, att avtalet skall ratificeras under de förutsättningar, som föreskrivas i Sveriges respektive Sovjetunionens grundlagar, och träda i kraft den dag ratifikationshandlingarna utväxlas, vilket skall äga rum i Stockholm så snart ske kan.

I enlighet med vad som föreskrives i *artikel 1* av kreditavtalet, har i en som bilaga till detsamma fogad *lista* angivits de svenska leveranser till Sovjetunionen och de andra poster, som skola betalas med utnyttjande av krediten. Listan omfattar tjugo positioner, av vilka sexton angiva de olika slag av varor, som skola levereras, och de övriga sådana betalningar, som därutöver skola ske med utnyttjande av krediten. De tre första positionerna omfatta elektrisk utrustning, nämligen dels kompletta vattenturbiner med generatorer och elektrisk utrustning ävensom separata generatorer, dels kompletta ångkraftstationer, dels diverse elektrisk utrustning. Positionerna 4—9 avse

maskinell utrustning för olika industrier, nämligen för mekanisering av malmutvinning och anrikning av malm, för geologiska undersökningar, för mekanisering av torvupptagning, för mekanisering av skogsbruk, för husbyggnad och tillverkning av byggnadsmaterial respektive för kemisk industri. Vad beträffar utrustning för mekanisering av torvupptagning har en särskild reservation gjorts för de svenska leveransmöjligheterna, vilka te sig ovissa. De följande varupositionerna omfatta ånglokomotiv, trålfiskefartyg, lastmotor-skonare — härmed avses sådana av trä — laboratorieutrustning, svetsmaskiner, matarpumpar respektive högtrycksarmatur. Leveranserna under varje rubrik äro i listan angivna antingen till kvantitet eller till belopp. Det sammanlagda värdet av de i listan upptagna varorna har i samband med förhandlingarna uppskattats till approximativt 870 miljoner kronor. I detta sammanhang må emellertid påpekas, att fixerandet av priser för ifrågavarande varor skall ankomma på förhandlingar mellan köpare och säljare i samband med avslutande av kontrakt mellan de sovjetiska inköpsorganisationerna och de svenska exportörerna. Här må för övrigt hänvisas till vad i det följande anföres rörande en särskild skrivelse i prisfrågan. Positionerna 17—19 avse i tur och ordning betalningar för sovjetiska beställningar, som placerats i Sverige före den 1 juni 1946, i den mån de icke höra under varuutbytesavtalet (leveranser av kreditvaror enligt senare beställningar skola avräknas å respektive kontingenter i kreditlistan), vidare inlösen av återstående kapitalskuld enligt 1940 års kreditavtal samt betalning för vissa svenska ekonomiska anspråk mot Sovjetunionen. — De före den 1 juni 1946 i Sverige placerade sovjetiska beställningarna av hithörande slag torde kunna uppskattas till ett värde av omkring 16 miljoner kronor. Å 1940 års kredit återstå för närvarande icke inlösta skuldförbindelser till ett sammanlagt belopp av omkring 18 miljoner kronor. Enligt en i det nu avslutade avtalskomplexet ingående överenskommelse, till vilken jag i det följande skall återkomma, ersätter Sovjetunionen Sverige för olika ekonomiska anspråk, som uppstått efter 1939, med ett belopp av omkring 19 miljoner kronor. — Under position 20 i listan, som har karaktären av en diversekontingent, avses skola innefattas dels sådana övriga varuleveranser, varom uppgörelser tilläggsvis komma att träffas mellan de enligt artikel 5 av varuutbytesöverenskommelsen utsedda ombuden, dels diverse andra betalningar såsom frakt och försäkring i samband med kreditleveranser, montage av utrustning och teknisk hjälp. Summan av de i listan angivna varuleveranserna och övriga posterna anges till 1 000 miljoner kronor. Att märka är emellertid, att enligt en i listan upptagen anmärkning varuleveranser enligt positionerna 1—3 (elektrisk utrustning), 4 (utrustning för mekanisering av malmutvinning och anrikning av malm), 8 (utrustning för husbyggnad och tillverkning av byggnadsmaterial) samt 11 (trålare) delvis skola kunna verkställas under det sjätte året av kreditavtalets giltighetstid.

De i den nu refererade listan till kreditavtalet upptagna varuleveranserna ha till sin sammansättning närmare specificerats i en kompletterande lista I denna anges under de olika rubriker i kreditlistan, för vilka nyss redo

gjorts, vilka särskilda slag av varor, som förutses skola levereras. Listan är som bilaga fogad till *tilläggsprotokollet till kreditavtalet*, vilket protokoll i övrigt icke innehåller några bestämmelser.

I avseende å återbetalningen av den kredit, som svenska regeringen beviljat Sovjetunionens regering jämlikt kreditavtalet av den 7 september 1940 föreskrives i ett *protokoll till kreditavtalet*, att Sovjetunionen för sådant ändamål skall äga utnyttja den nya krediten. Detta skall ske, på sätt i protokollet närmare föreskrives, genom att ryska handelsrepresentationen till Sveriges riksbank överlämnar en skuldförbindelse, utställd i enlighet med det nya kreditavtalet och lydande å ett belopp, motsvarande summan av å dagen för protokollets ikraftträdande icke inlösta skuldförbindelser enligt det gamla kreditavtalet. Samtidigt skall handelsrepresentationen till riksbanken betala upplupen ränta på samma skuldförbindelser. 1940 års kreditavtal ävensom därtill hörande bestämmelser skall upphöra att gälla från dagen för protokollets ikraftträdande. Protokollet träder i kraft samtidigt med det nya kreditavtalet.

I en till kreditavtalet ansluten *skriftväxling* bekräfta båda parter en mellan dem uppnådd överenskommelse, enligt vilken svenska regeringen, inom ramen för sin kompetens, skall vidtaga erforderliga åtgärder för att priserna på utrustning och andra varor, som från rysk sida inköpas i Sverige, icke skola överstiga de priser, till vilka vid tiden för respektive kontrakts avslutande liknande utrustning och varor inköpas av importörer i andra länder för export från Sverige.

Vad härefter angår *protokollet till varuutbytesöverenskommelsen*, så föreskrives i dess *artikel 1*, att överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar av den 7 september 1940, med de ändringar, som angivas i protokollet, skall förbli i kraft under en period av fem år, räknat från dagen för protokollets ikraftträdande, och därefter förlängas att gälla, varje gång för en period av ett år, för såvitt överenskommelsen av endera parten icke uppsagts senast sex månader före utgången av löpande period.

Artikel 2 stipulerar, att den första varuutbytesperioden skall räknas från dagen för protokollets ikraftträdande till utgången av år 1947. För varuutbytet under denna första period ha fastställts kontingenter, vilka angivas i vid protokollet fogade särskilda listor.

Enligt *artikel 3* kan clearingnämnden i Stockholm — vilken myndighet jämlikt olika artiklar i 1940 års överenskommelse skall å svensk sida förmedla betalningarna — på svenska regeringens begäran kunna ersättas med Sveriges riksbank. Bestämmelsen avser närmast den eventualiteten, att clearingnämnden skulle avvecklas och dess åligganden övertagas av riksbanken.

Jämlikt *artikel 4* skola vederbörande svenska och sovjetiska myndigheter, i syfte att underlätta varutransporterna mellan Sverige och Sovjetunionen och säkerställa ett skäligt deltagande av vardera partens tonnage i dessa transporter, lämna erforderliga tillstånd till liksom i övrigt befrämja svensk och sovjetisk linjetrafik och trampfart mellan svenska och sovjetiska hamnar. Svenska regeringen utfäster sig att såvitt möjligt underlätta för den

sovjetiska handelsrepresentationen i Sverige ävensom för sovjetiska ekonomiska organisationer att befrakta svenska fartyg och, där tillstånd till dylik befraktning enligt i Sverige gällande bestämmelser erfordras, i välvilligaste anda pröva ansökningar om dylikt tillstånd. Denna principreglering av svensk-sovjetiska sjöfartsfrågor avses efter avtalskomplexets ikraftträdande skola kunna kompletteras genom konkreta uppgörelser mellan svenska rederiföretag och vederbörande sovjetiska sjöfartsorganisationer. Protokollets bestämmelser om sjöfartsfrågor ersätta den i samband med 1940 års avtal träffade överenskommelsen i ämnet.

Enligt *artikel 5* av protokollet skola i de svenska och sovjetiska leveranserna inom ramen för överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar, efter uppgörelse mellan de enligt *artikel 5* av samma överenskommelse utsedda ombuden, kunna ingå även varor, som härröra från andra länder än Sverige respektive Sovjetunionen och icke där undergått beredning eller förarbetning. Bestämmelsen, som utgör ett undantag från den i det föregående refererade bestämmelsen i *artikel 4* av 1940 års överenskommelse, avser att öppna en möjlighet att, i den mån så skulle anses önskvärt, i de svenska eller sovjetiska varuutbytesleveranserna innefatta även reexport av varor härrörande från tredje land.

Artikel 6 konstaterar, att i och med ikraftträdandet av protokollet såväl de till överenskommelsen av den 7 september 1940 hörande kontingentlistorna för varuutbytet mellan Sverige och Sovjetunionen under den första tolv månadersperioden — alltså perioden 7 september 1940 till 7 september 1941 — som även till nämnda överenskommelse hörande tilläggsöverenskommelser, i den mån de undertecknats samtidigt med överenskommelsen och hänföra sig till genomförandet av varuutbytet under den första tolv månadersperioden, skola upphöra att gälla. Det i november 1941 i Kujbysjev undertecknade protokollet angående handeln under de ändrade förhållandena förbliver däremot alltjämt i kraft, detta med hänsyn till att den därigenom reglerade betalningen av vissa ryska beställningar från åren 1940 och 1941 eventuellt ännu ej helt slutförts.

Enligt *artikel 7* skall samtidigt med undertecknandet av det nya kreditavtalet och därtill hörande protokoll även *artikel 13* i överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar av den 7 september 1940 upphöra att gälla. Denna *artikel* hänför sig nämligen till återbetalning av respektive räntebetalningar på 1940 års kredit och bör sålunda upphöra samtidigt med att av denna kredit återstående belopp återbetalas med utnyttjande av den nya krediten.

Jämlikt *artikel 8* träder protokollet i kraft efter utväxling av noter mellan de enligt varuutbytes- och betalningsöverenskommelsen utsedda ombuden, varigenom underrättelse sker om att protokollet godkänts av vederbörande myndigheter å båda sidor.

I de vid protokollet fogade *listorna 1* och *2* fastställas kontingenter för leveranser från Sovjetunionen till Sverige respektive från Sverige till Sovjetunionen under perioden från protokollets ikraftträdande till och med den 31

december 1947. Under denna period förutses leveranserna skola i vardera riktningen uppgå till ett värde av omkring 100 miljoner kronor.

Listan över sovjetiska leveranser till Sverige omfattar dels kvantitativt fastställda kontingenter avseende olika specificerade varuslag — det sammanlagda värdet av dessa kontingenter har efter gällande världsmarknadspriser beräknats till omkring 80 miljoner kronor — dels därutöver en diversekontingent avsedd att inrymma leveranser till ett värde av omkring 20 miljoner kronor. Bland de i listan specificerade varorna må nämnas krommalm, manganmalm, järnskrot, tackjärn, valsat handelsjärn, bly, nickel, silver, platina, apatitkoncentrat, kalisalt, koksalt, Glaubersalt, asbest, antracit för elektrotillverkning, gipssten, mineralolja, smörjolja, asfalt, ekträ, bomull, lin samt får- och getskinn. I samband med förhandlingarna har från rysk sida därutöver utlovats leverans även av vissa andra ur försörjningssynpunkt värdefulla varor, såsom zinkvitt, litopon, tenn och hampa, ehuru dessa med hänsyn till de relativt små kvantiteter, som kunnat ställas i utsikt, icke särskilt angivits i listan utan avses skola jämte andra varor avräknas å diversekontingenten.

Listan över svenska leveranser till Sovjetunionen under den första varuutbytesperioden omfattar till kvantitet eller belopp angivna kontingenter avseende industrivaror, lantbruksprodukter och fisk. Det sammanlagda värdet av dessa specificerade kontingenter har i samband med förhandlingarna uppskattats till omkring 80 miljoner kronor. I princip ha å denna till varuutbytesavtalet hörande svenska exportlista bland industrivaror upptagits sådana, som ha karaktären av löpande exportartiklar, medan däremot industriprodukter av kapitalvarunatur hänförts till kreditavtalets leveranslista. På den till varuutbytesavtalet hörande exportlistan ha sålunda upptagits sådana artiklar som horor, ångpannetuber, ihåligt borrstål, kvalitetsstål av olika slag, kullager och kullagerstål, instrument, olika slags reservdelar samt garvextrakter och andra kemikalier. Det sammanlagda värdet av industriprodukterna kan uppskattas till ca 40 å 45 miljoner kronor. Listan upptager vidare fisk och sill till ett värde av 20 miljoner kronor — denna kontingent innefattar bl. a. 5 000 ton salt sill i tunnor — samt vidare arbetshästar och nötkreatur för avelsändamål till ett värde av 12 respektive 5 miljoner kronor. Slutligen innefattar listan en diversekontingent på 20 miljoner kronor.

I en särskild *skriftväxling* förklara de båda parterna, att de i samband med de förhandlingar, som lett till undertecknandet av protokollet och kreditavtalet, konstaterat, att de i fortsättningen skola eftersträva en utvidgning av det ömsesidiga varuutbytet i jämförelse med det omfång, som fastställts i nyss refererade listor avseende den första varuutbytesperioden.

Det 1940 avslutade svensk-ryska avtalskomplexet omfattar som inledningsvis nämnts även ett särskilt *protokoll rörande transiteringsfrågor*. Jämlikt nämnda protokoll tillförsäkra Sverige och Sovjetunionen varandra rätt till obehindrad transitering av sina varor över den andra partens territorium till och från tredje land i riktning över vissa i protokollet uppräknade svenska respektive sovjetiska gränsorter. Under de förhållanden, som rådde 1940,

hade ifrågavarande transiteringsöverenskommelse en stor praktisk betydelse för Sveriges utrikeshandel. Även om så icke i lika hög grad är fallet nu, sedan efter fredsslutet mera normala förbindelser återställts med Sveriges transoceaniska marknader, har det framstått som ett svenskt önskemål att bibehålla den rätt till transitering av varor genom Sovjetunionen, som medgavs genom 1940 års protokoll. En revidering har emellertid företagits i avseende å de i detta protokoll angivna transiteringspunkterna i syfte att anpassa dessa efter de förändringar av gränserna, som sedan 1940 ägt rum. Med hänsyn bl. a. till att gränserna i vissa fall ännu icke formellt reglerats efter kriget, har vidare en bestämmelse införts om att ändringar i förteckningen över transiteringspunkter skola kunna företagas i mån av behov och efter uppgörelse mellan parterna. I samband med dessa justeringar i förhållande till 1940 års transiteringsprotokoll har detta nu ersatts med ett helt nytt protokoll, vilket emellertid icke i andra än nu angivna hänseenden skiljer sig från det gamla. Det nya protokollet är i likhet med 1940 års av förtrolig karaktär. Det träder i kraft samtidigt med och förblir gällande under samma tid som protokollet till varuutbytesöverenskommelsen.

Vad slutligen beträffar det i avtalskomplexet ingående *protokollet angående reglering av ömsesidiga ekonomiska anspråk* må till en början erinras om att genom överenskommelse mellan Sverige och Sovjetunionen den 30 maj 1941 uppgörelse träffades angående sådana svenska fordringsanspråk mot Sovjetunionen, som uppkommit i samband med Litauens, Lettlands och Estlands anslutning till nämnda land. Enligt denna överenskommelse förband sig Sovjetunionens regering att till svenska regeringen utbetala ersättning med ett belopp av 19 580 000 kronor att erläggas i åtta kvartalsrater. Av dessa erlades den första raten å 2 447 500 kronor i juni 1941. Vissa ömsesidiga varu- och bankfordringar ävensom försäkringsbolags fordringar skulle enligt uppgörelsen regleras genom särskilt clearingförfarande. Samtidigt träffades mellan å ena sidan den sovjetiska organisationen V/O Masjinoimport och å den andra Svenska entreprenad aktiebolaget och aktiebolaget Electro-Invest en särskild överenskommelse rörande de anspråk, som avsågo fullföljandet av vissa med förutvarande lettiska regeringen avslutade kontrakt angående byggandet av Kegums hydroelektriska kraftstation invid Riga. Överenskommelsen innebar i huvudsak att Kegumskontraktens förpliktelser å ömse sidor skulle fullgöras.

Efter krigsutbrottet i juni 1941 och med hänsyn till därmed uppkomna, exceptionella förhållanden suspenderades från rysk sida temporärt utbetalningarna enligt de båda den 30 maj samma år avslutade överenskommelserna.

I samband med handelsförhandlingarna upptogs nu, såsom jag i det föregående nämnt, från svensk sida frågan om hithörande ekonomiska fordringsanspråk. Likaså upptogos de under åren 1941—1944 på diplomatisk väg redan framförda anspråken på ersättning för vissa svenska varor, som i samband med krigsutbrottet förkommit under transitering genom Sovjetunionen. De sålunda framförda svenska anspråken preciserades till att

avse *dels* erläggande av den icke utbetalade delen av det jämlikt överenskommelsen den 30 maj 1941 angående svensk egendom m. m. i Balticum fastställda ersättningsbeloppet, nämligen 17 132 500 kronor, *dels* utbetalande av ett belopp av 14 500 000 kronor för reglering av sovjetpartens ekonomiska förpliktelser på grund av Kegums-kontrakten, *dels* slutligen skälig ersättning för de förkomna transitvarorna.

Från rysk sida hävdades under förhandlingarna, att med hänsyn till den skadegörelse som all den ifrågavarande egendomen åsamkats under kriget, ersättningskyldighet i varje fall icke kunde anses åvila den ryska parten med mer än ett väsentligt reducerat belopp. Den uppgörelse, som slutligen nåtts och som sammanfattas i förenämnda protokoll innebär, att ersättning lämnas med hälften av de från svensk sida begärda beloppen 17 132 500 respektive 14 500 000 kronor samt vidare för de förkomna transitvarorna med ett i betraktande av vissa från rysk sida framställda motfordringar till 2 900 000 kronor bestämt belopp. För utbetalande av ersättningen äger Sovjetunionens regering att, på sätt i det föregående nämnts, utnyttja den enligt kreditavtalet beviljade svenska krediten. Den i 1941 års överenskommelse angående fordringsanspråken avseende Balticum förutsedda clearingen för reglering av vissa varu- och andra fordringar skall sättas i funktion. Protokollet har på samma sätt som 1941 års överenskommelse givits förtroelig karaktär.

Nämnas må slutligen, att jämsides med handelsförhandlingarna även förts förhandlingar mellan å ena sidan representanter för svenska myndigheter och aktiebolaget Aerotransport, å den andra den sovjetiska överstyrelsen för den civila luftflottan angående upptagande av civil flygtrafik mellan Sverige och Sovjetunionen. Förhandlingarna pågå alltjämt.

Sedan jag sålunda redogjort för de förda förhandlingarna och för de förslag till överenskommelser, vari de resulterat, önskar jag sammanfattningsvis framhålla, att det ur allmänna svenska handelspolitiska synpunkter framstår som angeläget, att en betydande utvidgning kommer till stånd av Sveriges ekonomiska förbindelser med Sovjetunionen. En dylik utveckling synes så mycket mera önskvärd, som handeln med detta land hittills haft en med hänsyn till såväl de båda ländernas nära grannskap som deras allmänna ekonomiska struktur relativt ringa omfattning. Särskilda åtgärder från statsmakternas sida ha därför synts påkallade för att skapa de erforderliga förutsättningarna för en expansion av det svensk-sovjetiska samarbetet på det ekonomiska området. De nu efter ingående förhandlingar med sovjetiska vederbörande upprättade förslagen till överenskommelser förefalla mig ägnade att utgöra en god grund för detta samarbete.

Under återopande av det anförda och under erinran, att det torde ankomma på ministern för utrikes ärendena att göra framställning rörande under-tecknandet, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte för sin del godkänna de föreliggande förslagen i vad desamma avse protokollet till överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar av den 7 september 1940 jämte därtill hörande två listor samt skriftväxling och protokoll. Chefen för finans-

departementet kommer att i annat sammanhang göra framställning om Kungl. Maj:ts godkännande av kreditavtalet med tillhörande lista och protokoll, tilläggsprotokoll med därtill anknuten detaljerad lista och skriftväxling.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

H. Edelstam

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 5 oktober 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, MOSSBERG.

Under erinran att Kungl. Maj:t förut denna dag på föredragning av cheferna för finans- och handelsdepartementen godkänt förslag till *dels* kreditavtal mellan Sverige och Sovjetunionen, *dels* protokoll till 1940 års svensk-sovjetiska överenskommelse rörande varuutbyte och betalningar, *dels* och vissa därtill hörande skriftväxlingar och protokoll, varom enighet vunnits vid i Moskva förda förhandlingar,

hemställer ministern för utrikes ärendena, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga ordföranden i den svenska förhandlingsdelegationen, envoyén R. R. Sohlman, att underteckna ifrågavarande förslag till kreditavtal, protokoll och därtill hörande handlingar.

Till vad ministern sålunda hemställt, vari övriga statsrådsledamöter förena sig, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

H. Edelstam.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 oktober 1946.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Myrdal, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

Sedan Kungl. Maj:t den 5 oktober 1946 bemyndigat ordföranden i den svenska förhandlingsdelegationen, envoyén R. R. Sohlman, att underteckna av Kungl. Maj:t samma dag godkänt förslag till dels kreditavtal mellan Sverige och Sovjetunionen, dels protokoll till 1940 års svensk-sovjetiska överenskommelse rörande varuutbyte och betalningar, dels ock vissa därtill hörande skriftväxlingar och protokoll, varom enighet vunnits vid i Moskva förda förhandlingar, ha sagda överenskommelser den 7 innevarande oktober blivit vederbörligen undertecknade.

I samband med det i avtalskomplexet ingående protokollet angående reglering av ömsesidiga ekonomiska anspråk uppkommer frågan om fördelningen av det belopp som skall från rysk sida erläggas samt vad därmed sammanhänger. Såsom av det nämnda protokollet framgår har man från svensk sida — under hänsynstagande till det faktum, att kort efter 1941 års uppgörelse det tyska anfallet mot Sovjetunionen ägde rum med konsekvens att åtskilligt av den ifrågavarande egendomen förstördes eller skadades — ansett sig böra godtaga det ryska erbjudandet om gottgörelse med hälften av beloppet enligt 1941 års avtal. Därvid har man emellertid å svensk sida utgått från att de enskilda svenska intressenterna borde i någon form kompenseras för därigenom uppkomna förluster.

Vad först angår anspråken på grund av kontrakten rörande den elektriska kraftstationen vid Kegums har exportkreditnämnden, som utfärdat exportkreditgaranti för de lettiska betalningsåtagandena enligt kontrakten, tidigare till Svenska entreprenad aktiebolaget utbetalat viss ersättning i enlighet med garantin. I samband därmed hava garantitagarna å nämnden överlåtit alla sina fordringsanspråk gentemot den ryska avtalsparten, med skyldighet dock för nämnden att till garantitagarna av inflytande ersättning redovisa eventuellt överskott utöver nämndens egna utlägg. Jag förordar nu, att nämnden av det belopp, som från rysk sida kommer att erläggas för Kegumskontrakten, eller 7 250 000 kronor, med därav betingad avskrivning av näm-

dens fordringar, avstår så stort belopp till garantitagarna, som motsvarar vad som skulle tillkomma dem, därest full ersättning erhållits från ryska parten, d. v. s. mellan 6 och 6,7 miljoner kronor. Det bör härvid erinras om att nämnden tillkommande premier för utställande av garantin i händelse av full betalning beräknats till 1,2 miljoner kronor. För genomförande av detta förslag torde av riksdagen böra begäras bemyndigande för Kungl. Maj:t att meddela de beslut, som erfordras för reglering av exportkreditnämndens fordringar i anledning av dess garanti för Kegums-kontrakten.

Vad beträffar de svenska ersättningsanspråken på grund av 1941 års överenskommelse angående ömsesidiga ekonomiska anspråk rörande Litauen, Lettland och Estland har Sovjetunionen redan tidigare, nämligen i juni 1941, erlagt 2 447 500 kronor, på vilket belopp utgått ränta i Sverige med ca 150 000 kronor. Enligt den nu träffade överenskommelsen skall Sovjetunionen erlägga ytterligare 8 566 250 kronor. För utfyllande av det underskott, som uppstår i den ursprungligen överenskomna summan, 19 580 000 kronor, erfordras således ytterligare omkring 8,4 miljoner kronor. Enligt uppgörelsen i Moskva kommer Sovjetunionen emellertid vidare att för förkomna transitvaror erlägga 2,9 miljoner kronor till svenska regeringen. Dessa transitvaror ha med några obetydliga undantag varit försäkrade i statens krigsförsäkringsnämnd, som till rättsinnehavarna erlagt full ersättning. Beloppet, 2,9 miljoner kronor, skulle alltså rätteligen tillföras krigsförsäkringsnämnden. Med hänsyn till de olika transaktionernas inbördes sammanhang inom ramen av föreliggande avtalskomplex torde hinder emellertid icke böra möta, att nämnda belopp, 2,9 miljoner kronor, tages i anspråk för utfyllande av bristen å det baltiska avtalet. Beträffande återstående underskott, eller högst 5 550 000 kronor, kunna olika lösningar tänkas. I analogi med vad här föreslagits med avseende å dispositionen av ersättningen för transitvarorna vill jag tillstyrka, att även det återstående underskottet täckes av krigsförsäkringsnämnden tillkommande medel.

Under återopande av vad jag sålunda anfört och vad jag den 5 denna månad framhållit vid anmälan inför Kungl. Maj:t av ifrågavarande förslag till överenskommelser, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna det i avtalskomplexet ingående protokollet till överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar med därtill hörande handlingar ävensom bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga åtgärder i enlighet med vad i det föregående anförts. Protokollet rörande transiteringsfrågor samt protokollet angående reglering av ömsesidiga ekonomiska anspråk synas därvid lämpligen icke böra återgivas i propositionen utan torde få genom avskrift delgivas riksdagens vederbörande utskott.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna de föreliggande förslagen i vad desamma avse protokollet till överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar av den 7 september 1940 jämte därtill hörande två listor samt skriftväxling och protokoll,

Kungl. Maj:ts proposition nr 350.

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t

1:o att meddela de beslut, som må erfordras för reglering, i enlighet med vad här anförts, av exportkreditnämndens fordringar på grund av utfärdade garantier i samband med avtal mellan förra lettiska regeringen, å ena sidan, och Svenska entreprenad aktiebolaget och Aktiebolaget Electro-Invest, å andra sidan, om byggande av en elektrisk kraftstation vid Kegums, samt

2:o att till ersättning för vissa förluster i Balticum disponera dels det belopp av 2 900 000 kronor, som enligt föreliggande avtal skall från Sovjetunionen inbetalas till svenska regeringen såsom gottgörelse för förkomna transitvaror, dels ock därutöver sammanlagt högst 5 550 000 kronor av statens krigsförsäkringsnämnd tillkommande medel.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Siegmund Vogel.

**Överenskommelse
rörande varuutbyte och betalningar
mellan Sverige och De Socialistiska
Rådsrepublikernas Union**

**Соглашение о товарообороте и пла-
тежах между Швецией и Союзом
Советских Социалистических
Республик**

I syfte att utveckla handelsförbindelserna mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union ha Svenska regeringen och D. S. R. Unions regering i anslutning till handelsavtalet den 15 mars 1924 och avtalet angående D. S. R. Unions Handelsrepresentations i Stockholm rättigheter och skyldigheter av den 8 oktober 1927 träffat följande överenskommelse.

В целях развития торговых отношений между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик, Правительство Швеции и Правительство Союза ССР, основываясь на Торговом Соглашении от 15 марта 1924 г. и Конвенции о правовом положении Торгового Представительства Союза ССР в Швеции от 8 октября 1927 г., заключили нижеследующее Соглашение.

Artikel 1.

Varuutbytet mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union skall äga rum inom ramen av kontingenter, vilka för varje tolv månadersperiod av denna överenskommelses giltighetstid skola av parterna fastställas i fråga om ömsesidiga leveranser.

För den första tolv månadersperioden av denna överenskommelses giltighetstid hava fastställts kontingenter, vilka angivas i de vid denna överenskommelse fogade listor 1 och 2. Efter särskild överenskommelse mellan de båda regeringarna kunna ändringar vidtagas i de kontingenter, som fastställts för varje tolv månadersperiod.

Artikel 2.

Båda regeringarna förbinda sig att, var och en inom gränserna för sin kompetens, vidtaga alla de åtgärder, som äro nödvändiga för fullgörande av de leveranser, vilka förutsatts genom de i artikel 1 av denna överenskommelse omnämnda kontingenterna.

Статья 1.

Товарооборот между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик будет осуществляться в пределах контингентов, устанавливаемых Сторонами по взаимным поставкам на каждый двенадцатимесячный период действия настоящего Соглашения.

На первый двенадцатимесячный период действия настоящего Соглашения установлены контингенты, указанные в списках № 1 и № 2, прилагаемых к настоящему Соглашению. По специальным соглашениям между обоими Правительствами могут быть внесены изменения в контингенты, установленные для каждого периода в 12 месяцев.

Статья 2.

Оба Правительства обязуются, каждое в пределах своей компетенции, принимать все меры, необходимые для осуществления поставок, предусмотренных в указанных в статье 1 настоящего Соглашения о контингентах.

Artikel 3.

Allmänna leverans- och betalningsvillkor skola å båda sidor vara normala.

Leveranser från sovjetiska säljare skola i regel ske i enlighet med av dessa vanligen tillämpade villkor för leveranser till utlandet och leveranser från svenska säljare i enlighet med av dessa vanligen tillämpade villkor för leveranser till utlandet.

Varuleveranserna skola såsom regel ske fob eller cif sovjetisk respektive svensk östersjöhamn eller, efter överenskommelse mellan köpare och säljare, sovjetisk respektive svensk gränsstation eller annan hamn.

Artikel 4.

Summorna av vardera partens samtliga betalningar i enlighet med denna överenskommelse skola vara lika stora.

I betalningssummorna enligt denna överenskommelse inräknas:

1) betalningar för sovjetiska och svenska varor i det sovjetisk-svenska handelsutbytet;

2) betalningar för bikostnader, som stå i samband med det sovjetisk-svenska handelsutbytet, såsom kostnader för tullar, järnvägsfrakter, försäkringar och provisioner etc.;

3) betalningar mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union för samtliga kostnader, som stå i förbindelse med transitering genom Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union;

4) betalningar mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union för befraktning av sovjetiska och svenska fartyg;

5) betalningar mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union för alla utgifter i de båda ländernas hamnar;

6) betalningar mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union för teknisk hjälp, montagekostnader, licenser o. dyl.;

Статья 3.

Общие условия поставок и платежей обеих Сторон будут нормальными.

Поставки советских продавцов, как правило, будут производиться согласно с обычно применяемыми ими условиями поставок за границу и поставки шведских продавцов — согласно с обычно применяемыми ими условиями поставок за границу.

Поставки товаров будут совершаться, как правило, фоб или сиф советский и, соответственно, шведский порт на Балтийском море, или, по соглашению между покупателями и продавцами, советская или соответственно шведская пограничная станция или другой порт.

Статья 4.

Суммы всех платежей каждой из Сторон по настоящему Соглашению должны быть равны между собой.

В суммы платежей по настоящему Соглашению включаются:

1. Платежи за советские и шведские товары по советско-шведской торговле.

2. Платежи по накладным расходам, связанным с советско-шведской торговлей, как-то: уплата пошлин, железнодорожного фрахта, страхования, комиссионных и других.

3. Платежи между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик по всем расходам, связанным с транзитом через территорию Швеции и Союза Советских Социалистических Республик.

4. Платежи между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик по фрахтованию советских и шведских судов.

5. Платежи между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик по всем расходам в портах обеих стран.

6. Платежи между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик за техническую помощь, монтажные работы, лицензии и т. п.

7) utgifter för underhåll av D. S. R. Unions diplomatiska och Handelsrepresentation i Sverige.

Med sovjetiska respektive svenska varor förstås sådana varor, vilka antingen tillverkats i vederbörande land eller där undergått väsentlig beredning eller förarbetning.

Artikel 5.

I syfte att övervaka och kontrollera genomförandet av denna överenskommelse skola Svenska regeringen och D. S. R. Unions regering vardera utse ett befullmäktigat ombud. Dessa ombud skola sammanträda var tredje månad.

Om de ömsesidiga beställningarna och varuutbytet mellan de båda länderna under loppet av en tremånadersperiod skulle utveckla sig så, att anledning föreligger att räkna med att de i artikel 1 förutsatta leveranserna icke komma att fullgöras under löpande tolv månadersperiod, eller om betalningsbalansen under en tremånadersperiod skulle uppvisa betydande rubbningar, skola de befullmäktigade ombuden förelägga de båda regeringarna förslag i syfte att avlägsna dessa missförhållanden. Om dylika missförhållanden med avseende på leveranser och betalningar icke inom kort tid avlägsnas, har vederbörande regering rätt att inställa varuleveranserna till det andra landet till dess att missförhållandena avlägsnats.

Artikel 6.

Handelsutbytet mellan de båda länderna skall äga rum i svenska kronor. I denna valuta skola priserna fastställas och betalningarna vid inköp och försäljning av varor, ävensom alla andra i denna överenskommelse förutsatta betalningar erläggas.

Artikel 7.

Alla betalningar i enlighet med denna överenskommelse skola erläggas i Sverige genom Clearingnäm-

7. Расходы по содержанию Полномочного Представительства Союза ССР в Швеции и Торгового Представительства Союза ССР в Швеции.

Под советскими или соответственно шведскими товарами понимаются такие товары, которые или произведены в соответствующей стране, или подверглись в ней значительной обработке или переработке.

Статья 5.

Для наблюдения и контроля за исполнением настоящего Соглашения Правительство Швеции и Правительство Союза ССР назначают по одному уполномоченному, которые должны собираться каждые три месяца.

В случае, если взаимные заказы и товарооборот между обеими странами в течение какого-либо трехмесячного периода будут развиваться таким образом, что будет иметься повод предполагать что предусмотренные статьей 1 поставки не будут выполнены в текущем двенадцатимесячном периоде, или, в случае, если платежный баланс за какой-либо трехмесячный период выявит какие-либо значительные несоответствия — уполномоченные должны представить обоим Правительствам предложения, имеющие целью устранить эти несоответствия. Если несоответствия по поставкам и платежам не будут устранены в кратчайший срок, соответствующее Правительство имеет право приостановить поставки товаров в другую страну до устранения этих несоответствий.

Статья 6.

Торговля между обеими странами будет производиться в шведских кронах. В этой валюте должны устанавливаться цены и производиться платежи по покупке и продаже товаров, а также все другие платежи, предусмотренные в настоящем Соглашении.

Статья 7.

Все платежи по настоящему Соглашению производятся в Швеции через Клирингмедея в Стокгольме и в

den i Stockholm och i De Socialistiska Rådsrepublikernas Union genom D. S. R. Unions Statsbank.

För detta ändamål skola Clearingnämnden i Stockholm och D. S. R. Unions Statsbank i varandras namn öppna räntefria konton i svenska kronor och skola omedelbart lämna varandra meddelanden om alla inbetalningar på dessa konton. Efter mottagande av sådana meddelanden skall Clearingnämnden i Stockholm respektive D. S. R. Unions Statsbank omedelbart verkställa utbetalningar till vederbörande organisationer, institutioner, firmor eller personer.

De sovjetiska gäldenärerna fullgöra sin betalningsskyldighet genom inbetalning till D. S. R. Unions Statsbank och de svenska gäldenärerna fullgöra sin betalningsskyldighet genom inbetalning till Clearingnämnden i Stockholm.

Artikel 8.

Clearingnämnden i Stockholm och D. S. R. Unions Statsbank äga att, utan varje begränsning eller i förväg inhämtat tillstånd, fritt förfoga över de belopp, som inestå å deras konton i svenska kronor, för betalning av varor inom ramen av de i artikel 1 omnämnda kontingenterna och för erläggande av andra betalningar i enlighet med artikel 4 i denna överenskommelse. Likaledes utan någon begränsning eller i förväg erhållet tillstånd verkställas inbetalningar å nämnda konton i enlighet med de grunder, som angivas i artiklarna 1 och 4 i denna överenskommelse.

Artikel 9.

Clearingnämnden i Stockholm och D. S. R. Unions Statsbank äga att vid varje tidpunkt begära transfer av saldon, som till endera partens fördel må förefinnas å ovan omnämnda konton, i USA-dollars eller, efter överenskommelse mellan Clearingnämnden i Stockholm och D. S. R. Unions Statsbank, i annan valuta till en av Clearingnämnden i Stockholm respektive D. S. R. Unions Statsbank anvisad bank.

Союзе Советских Социалистических Республик через Государственный Банк Союза ССР.

Для этих целей Клирингнемден в Стокгольме и Государственный Банк Союза ССР открывают друг другу беспроцентные счета в шведских кронах и каждый из них будет немедленно сообщать другому о всех поступлениях на эти счета. По получении таких уведомлений Клирингнемден в Стокгольме или соответственно Государственный Банк Союза ССР производит немедленно платежи соответствующим организациям, учреждениям, фирмам или лицам.

Советские должники производят платежи с освобождающим действием в Государственный Банк Союза ССР и шведские должники производят платежи с освобождающим действием в Клирингнемден в Стокгольме.

Статья 8.

Клирингнемден в Стокгольме и Государственный Банк Союза ССР могут свободно, без всяких ограничений или предварительного разрешения, располагать суммами, числящимися на их счетах в шведских кронах для оплаты товаров в пределах контингентов, упомянутых в статье 1, и для производства других платежей, согласно статье 4 настоящего Соглашения. Равным образом без всяких ограничений или предварительного разрешения производятся взносы на упомянутые счета по основаниям, указанным в статьях 1 и 4 настоящего Соглашения.

Статья 9.

Клирингнемден в Стокгольме и Государственный Банк Союза ССР могут в любой момент потребовать оплаты сальдо в свою пользу по указанным выше счетам путем перевода долларов США или, по соглашению Клирингнемден в Стокгольме и Государственного Банка Союза ССР, другой валюты в банк по указанию Клирингнемден в Стокгольме или Государственного Банка Союза ССР.

I syfte att underlätta det ömsesidiga betalningsutbytet skola Clearingnämnden i Stockholm och D. S. R. Unions Statsbank dock icke begära transfer, för så vitt saldot å kontona icke överstiger fem hundra tusen (500,000) svenska kronor. Därest saldot överstiger detta belopp kan begäran om transfer endast avse belopp utöver fem hundra tusen (500,000) svenska kronor.

Omräkning av svenska kronor till USA-dollars eller annan valuta skall ske enligt Sveriges riksbanks säljkurs å den dag, transfer äger rum.

Artikel 10.

Därest belopp, som hänföra sig till i denna överenskommelses artikel 4 förutsatta betalningar, äro uttryckta i annan valuta än svenska kronor och rubel, skola ut- och inbetalningar på kontona ske enligt Sveriges riksbanks säljkurs för vederbörande valuta å dagen för ut- eller inbetalningen.

Äro dylika belopp uttryckta i rubel, skola de omräknas till svenska kronor efter D. S. R. Unions Statsbanks kurs å dagen för ut- eller inbetalningen.

Artikel 11.

Sedan denna överenskommelse upphört att gälla, skola Clearingnämnden i Stockholm och D. S. R. Unions Statsbank fortsätta att mottaga inbetalningar å i överenskommelsens artikel 7 omförmälda konton och från dessa verkställa utbetalningar enligt bestämmelserna i överenskommelsen i avseende å samtliga affärer och transaktioner, vilka ingåtts under dess giltighetstid.

Sedan denna överenskommelse upphört att gälla, skall Clearingnämnden i Stockholm respektive D. S. R. Unions Statsbank äga rätt att vid varje tidpunkt begära transfer i USA-dollars eller, efter överenskommelse mellan Clearingnämnden i Stockholm och D. S. R. Unions Stats-

В целях облегчения платежного оборота Клирингнемиден в Стокгольме и Государственный Банк Союза ССР будут, однако, воздерживаться от требования перевода, если сальдо на этих счетах не будет превышать пятьсот тысяч (500.000) шведских крон. В случае, если указанное сальдо превысит эту сумму, требование перевода может относиться лишь к сумме излишка сверх пятисот тысяч (500.000) шведских крон.

Пересчет шведских крон в доллары США или в другие валюты производится по курсу продавцов Государственного Банка Швеции на день выполнения перевода.

Статья 10.

Если какие-либо суммы по платежам, предусмотренным в статье 4-ой настоящего Соглашения, будут выражены в иной валюте, чем шведские кроны и рубли, то платежи и поступления по этим счетам производятся по курсу продавцов Государственного Банка Швеции для соответствующей валюты на день платежа или взноса.

Если же суммы выражены в рублях, то их пересчет в шведские кроны производится по курсу Государственного Банка Союза ССР на день платежа или взноса.

Статья 11.

После прекращения действия настоящего Соглашения Клирингнемиден в Стокгольме и Государственный Банк Союза ССР будут продолжать принимать взносы на указанные в статье 7-ой этого Соглашения счета и совершать с них платежи, в соответствии с постановлениями настоящего Соглашения, по всем сделкам и операциям, возникшим в течение его действия.

После прекращения действия настоящего Соглашения Клирингнемиден в Стокгольме или соответственно Государственный Банк Союза ССР имеет право потребовать в любой момент перевода в долларах США или, по соглашению Клирингнемиден в Стокгольме и Государственного Банка Со-

bank, i annan valuta av saldo, som till endera partens fördel må förefinnas å de ömsesidiga kontona, varvid Clearingnämnden i Stockholm respektive D. S. R. Unions Statsbank utan dröjsmål skall utföra vederbörlig transfer till av fordringsägaren anvisad bank.

Omräkningen av svenska kronor till USA-dollars eller annan valuta skall ske enligt Sveriges riksbanks säljkurs å den dag transfer äger rum.

Artikel 12.

Det tekniska förfarandet vid tillämpningen av denna överenskommelses bestämmelser rörande betalningsutbytet fastställs gemensamt av Clearingnämnden i Stockholm och D. S. R. Unions Statsbank.

Artikel 13.

I syfte att utvidga varuutbytet mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union ha de båda parterna överenskommit, att Svenska regeringen skall bevilja D. S. R. Unions regering en kredit för betalningar, som De Socialistiska Rådsrepublikernas Union har att erlægga i Sverige. Storleken av och villkoren för denna kredit ha fastställts i ett särskilt kreditavtal denna dag.

De betalningar, som ske med utnyttjande av nämnda kredit, skola icke inräknas i de i denna överenskommelses artikel 4 angivna betalningssummorna.

Återbetalning av nämnda kredit och räntebetalningar å densamma skola inräknas i de i denna överenskommelses artikel 4 angivna betalningssummorna.

Artikel 14.

Vid i denna överenskommelses artikel 4 förutsatta transaktioner och affärer mellan svenska institutioner, organisationer, firmor eller personer å ena sidan samt D. S. R. Unions Handelsrepresentation i Sverige eller sovjetiska ekonomiska organisatio-

юза ССР, в другой валюте, сальдо по взаимным счетам, причем Клирингнемден в Стокгольме или Государственный Банк Союза ССР немедленно произведет соответствующий перевод в банк по указанию кредитора.

Пересчет шведских крон в доллары США или в другие валюты производится по курсу продавцов Государственного Банка Швеции на день выполнения перевода.

Статья 12.

Технический порядок по применению постановлений настоящего Соглашения, касающихся платежного оборота, устанавливается совместно Клирингнемден в Стокгольме и Государственным Банком Союза ССР.

Статья 13.

В целях развития товарооборота между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик, обе стороны согласились, что Правительство Швеции предоставит Правительству Союза ССР кредит для платежей, которые Союз Советских Социалистических Республик будет производить в Швеции. Размер и условия этого кредита установлены в особом Кредитном Соглашении от сего числа.

Платежи, которые будут производиться с использованием указанного кредита, не будут включаться в суммы платежей, предусмотренные в статье 4-ой настоящего Соглашения.

Погашение указанного кредита и платежи по нему процентов будут включаться в суммы платежей, предусмотренные в статье 4-ой настоящего Соглашения.

Статья 14.

В упомянутых в статье 4-ой настоящего Соглашения операциях и сделках между шведскими учреждениями, организациями, фирмами или лицами, с одной стороны, и Торговым Представительством Союза ССР в Швеции или советскими хозяйственными органи-

ner å andra sidan kan det förutses, att tvist, som uppstår i samband med dylik transaktion eller affär, skall avgöras genom skiljedom.

Plats och villkor för sådant skiljemannaförfarande ha fastställts i ett särskilt denna överenskommelse bifogat skiljedomsavtal, vilket utgör en integrerande del av överenskommelsen.

Artikel 15.

De fördragsslutande parterna förbinda sig att erkänna såsom giltiga och låta verkställa skiljedomar i sådana tvister, som uppkomma i anledning av kontrakt och transaktioner mellan deras institutioner, organisationer, firmor eller medborgare, förutsatt att domarna meddelats i överensstämmelse med det i artikel 14 förskrivna skiljemannaförfarandet.

Erkännande och verkställighet av skiljedom må blott vägras i följande fall:

a) om skiljedomen blivit undanrörd i den stat, där den meddelats;

b) om i den stat, där skiljedomen meddelats, frågan om skiljedomens giltighet är föremål för domstols prövning eller om i sagda stat skiljedomen icke innebär definitivt beslut, som äger verkan i samma stat, särskilt om den tid icke gått till ända, som enligt lagen i den stat, i vilken skiljedomen meddelats, må vara stadgad för dess överklagande;

c) om den tvist, som avgjorts genom skiljedomen, enligt lagen i den stat, där skiljedomen åberopas, icke må skjutas under skiljemän;

d) om erkännande eller verkställighet av skiljedomen strider mot offentlig ordning eller mot de statsrättsliga principerna i den stat där den åberopas;

зациями, с другой стороны, может предусматриваться разрешение арбитражем споров, возникающих из операций или сделок.

Место и условия арбитражного разбирательства установлены в особом соглашении о третейском суде, прилагаемом к настоящему соглашению и являющемся его неотъемлемой частью.

Статья 15.

Договаривающиеся Стороны обязуются признавать имеющими силу и давать исполнение арбитражным решениям по спорам, возникающим из совершаемых их учреждениями, организациями, фирмами или гражданами сделок или операций, если разрешение спора происходило в соответствии с предписываемым статьей 14-ой порядком третейского разбирательства.

В признании имеющим силу и в исполнении арбитражного решения может быть отказано лишь в следующих случаях:

а) если арбитражное решение отменено в той стране, где оно было вынесено;

б) если в стране, в которой арбитражное решение было вынесено, вопрос о действии арбитражного решения является предметом рассмотрения суда или если в этой стране арбитражное решение не приобрело значения окончательного решения, имеющего силу в той же стране, в частности, если не истек срок для его обжалования, поскольку возможность обжалования предусматривается законами страны, в которой арбитражное решение было вынесено;

в) если спор, по которому было принято арбитражное решение, не может по законам страны, где испрашивается исполнение арбитражного решения, подлежать третейскому разбирательству;

г) если признание имеющим силу или исполнение арбитражного решения находится в противоречии с общественным порядком или с государственно-правовыми принципами страны, где испрашивается исполнение арбитражного решения;

e) om den part, mot vilken skiljedomen åberopas, icke erhållit meddelande om skiljemannaförfarandet i så god tid, att han kunnat göra gällande sina invändningar, eller om han saknat full rättshandlingsförmåga och icke varit lagligen företrädd;

f) om skiljedomen icke har avseende å tvist, som förutses i skiljeavtal eller i kontrakt intagen skiljedoms klausul, eller om skiljedomen innefattar beslut, som överskrider omfattningen av skiljeavtal eller i kontrakt intagen skiljedoms klausul.

De fördragsslutande parterna skola i överensstämmelse med föreskrifterna i denna artikel erkänna såsom giltiga och låta verkställa även skiljedomar i sådana tvister, som uppkomma i anledning av kontrakt, vilka avslutats eller komma att avslutas utom ramen för föreliggande överenskommelse, förutsatt att skiljedomarna meddelats på grund av skiljeavtal eller skiljedoms klausuler, som äga giltighet enligt lagen i den stat, där skiljemannaförfarande skall äga rum.

Artikel 16.

Denna överenskommelse gäller för en tid av fem år, räknat från dagen för dess undertecknande och förlänges därefter att gälla varje gång för en period av ett år, för så vitt överenskommelsen av endera parten icke har uppsagts sex månader före utgången av löpande period.

Oberoende av tiden för denna överenskommelses giltighet skola bestämmelserna i artikel 14 med därvid fogad bilaga ävensom i artikel 15 tillämpas på alla tvister rörande affärs transaktioner, som hava avslutats under denna överenskommelses giltighetstid.

d) если сторона, против которой испрашивается исполнение решения, не получила сообщения о третейском разбирательстве в течение времени, достаточного для представления материалов по делу, или если она, не обладая полной дееспособностью, не была представлена в соответствии с требованиями закона;

e) если арбитражное решение не относится к спору, предусмотренному в соглашении о третейском разбирательстве или в арбитражной оговорке, включенной в сделку, либо если арбитражное решение содержит постановления, выходящие за пределы условий, предусмотренных в соглашении о третейском разбирательстве или в арбитражной оговорке, включенной в сделку.

В соответствии с постановлениями настоящей статьи Договаривающиеся Стороны будут признавать имеющими силу и давать исполнение арбитражным решениям по спорам, возникшим из сделок, заключенных или могущих быть заключенными также и вне настоящего Соглашения, при условии, что арбитражные решения будут вынесены на основании соглашения о третейском разбирательстве или арбитражной оговорки, имеющих силу по законам той страны, где арбитражное разбирательство должно иметь место.

Статья 16.

Это Соглашение действует на срок пять лет, считая со дня подписания, и возобновляется после этого всякий раз на один год, если оно не будет денонсировано той или другой Стороной за шесть месяцев до истечения срока.

Независимо от срока действия настоящего Соглашения, постановления статьи 14-ой с Приложением к ней, а также ст. 15-ой будут применяться ко всем спорам по сделкам, заключенным за время действия настоящего Соглашения.

Avfattat i dubbla original exemplar, vart och ett på svenska och ryska språken, varvid båda texterna skola äga lika vitsord.

Som skedde i Moskva den 7 september 1940.

Herman Eriksson

A. Mikojan

Составлено в двух подлинных экземплярах, каждый на шведском и русском языках, причем оба текста имеют одинаковую силу.

Совершено в Москве 7 сентября 1940 года.

Herman Eriksson

A. Микоян

Bilaga till art. 14

Överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union av den 7 september 1940.

Överenskommelse om skiljemän.

Vid avgörande genom skiljedom av tvister i anledning av sådana transaktioner och kontrakt, som förutses i art. 14 i överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union av den 7 september 1940, skola följande bestämmelser tillämpas:

1. Tvisterna hänskjutas till avgörande av skiljemän med utslutande av parternas rätt att hänvända sig till statlig domstol.

2. Skiljenämnden består av en huvudledamot, vilken är skiljenämndens ordförande, och två skiljemän, av vilka vardera parten utser en.

3. Skiljemannaförfarande påkallas genom rekommenderad, till den andra avtalskontrahenten riktad skrivelse, i vilken skola angivas den utsedda skiljemannens för- och tillnamn samt fullständiga adress ävensom tvistefrågan och det kontrakt eller den transaktion, ur vilken tvisten härflyter. Den till skiljemannaförfarande uppfordrade kontrahenten skall inom loppet av fjorton dagar, räknat från mottagandet av sagda skrivelse, utse sin skiljeman samt i rekommenderad skrivelse meddela den förstnämnde kontrahenten skiljemannens för- och tillnamn samt fullständiga adress.

Приложение к статье 14-ой

Соглашения о товарообороте и платежах между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик от 7 сентября 1940 г.

Соглашение о третейском суде.

При разрешении в порядке арбитража споров по сделкам и операциям, предусмотренным в статье 14 Соглашения о товарообороте и платежах между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик от 7 сентября 1940 года, применяются следующие постановления:

1. Споры подлежат разрешению третейского суда с исключением обращения сторон в государственный суд.

2. Третейский суд состоит из одного супер-арбитра, который является председателем третейского суда, и двух третейских судей, назначаемых по одному от каждой Стороны.

3. Обращение в третейский суд производится путем посылки другой договорной стороне заказного письма, в котором должны быть указаны имя, фамилия и точный адрес назначенного третейского судьи, а также предмет спора и сделка или операция, являющиеся основанием спора. Сторона, вызванная на третейское разбирательство, должна в течение 14 дней после получения этого письма назначить своего третейского судью, сообщив первой стороне заказным письмом его имя, фамилию и точный адрес.

4. Om i föregående punkt angivna frist gått till ända utan resultat, skall på framställning av den avtalskontrahent, som påkallat tvistens avgörande genom skiljedom, skiljemannen inom fjorton dagar, räknat från framställningens mottagande, utses för svensk kontrahents vidkommande av Stockholms Handelskammare och för sovjetisk kontrahents vidkommande av Allunionistiska Handelskammaren i Moskva. På sådant sätt utsedd skiljeman må icke utslutas.

5. Vardera avtalskontrahenten äger att inom loppet av fjorton dagar, räknat från mottagandet av underrättelse om motpartens val av skiljeman, utsluta denne. Skälen för utslutning behöva icke angivas. Genom överlämnandet av förklaring om utslutning skall skiljemannen anses definitivt utsluten. Före utslutning må icke talan anhängiggöras vid statlig domstol.

6. Part, som utsluter av motparten vald skiljeman, skall samtidigt med förklaring härom, i nedanstående ordning göra framställning om utseende av annan skiljeman.

Om utslutning skett från svensk avtalskontrahents sida, skall denna för utseende av skiljeman för den sovjetiska avtalskontrahenten vända sig till Allunionistiska Handelskammaren i Moskva. Om utslutning skett från sovjetisk avtalskontrahents sida, skall framställning om utseende av skiljeman för den svenska avtalskontrahenten riktas till Stockholms Handelskammare. Dessa institutioner skola respektive utse skiljemän inom loppet av fjorton dagar efter hänvändelse till dem. Härvid må icke utses person, som jämlikt ovanstående bestämmelser tidigare utslutits av den andra avtalskontrahenten. Avtalskontrahenterna må icke utsluta en av Stockholms Handelskammare respektive Allunionistiska Handelskammaren i Moskva utsedd skiljeman.

4. После безрезультатного истечения указанного в предыдущем пункте срока третейский судья, по заявлению договорной стороны, вносящей спор на разрешение третейского суда, должен быть назначен в течение 14 дней по поступлении такого заявления, Торговой Палатой города Стокгольма — за шведскую сторону и Всесоюзной Торговой Палатой в Москве — за советскую сторону. Назначенный в этом порядке третейский судья не может быть отведен.

5. Каждой договорной стороне, в течение 14 дней после получения от другой стороны извещения об избрании ею третейского судьи, принадлежит право отвода последнего. Причины отвода при этом приводиться не должны. Передачей заявления об отводе третейский судья считается окончательно отведенным. Производство об отводе в государственном суде не имеет места.

6. Одновременно с заявлением об отводе сторона, заявившая отвод третейского судьи, указанного другой стороной, должна подать заявление о назначении другого третейского судьи в следующем порядке:

Если отвод последует от шведской стороны, то заявление о назначении третейского судьи для советской стороны должно быть направлено Всесоюзной Торговой Палате в Москве. Если отвод последует от советской стороны, то она должна обратиться за назначением третейского судьи для шведской стороны в Торговую Палату города Стокгольма. Эти учреждения соответственно должны в течение 14 дней после обращения к ним назначить третейского судью. При этом назначение лица, которое было ранее отведено, согласно изложенному выше, другой стороной, не допускается. Стороны не могут отводить третейского судью, назначенного соответственно Торговой Палатой города Стокгольма или Всесоюзной Торговой Палатой в Москве.

7. De båda skiljemännen skola inom loppet av fjorton dagar från den dag, båda slutgiltigt erhållit uppdrag, välja ordförande. Skiljemännen äro därvid fria i sitt val. De må även välja ordförande bland de personer, som uppförts å den enligt punkt 8 i denna överenskommelse uppgjorda listan.

Skulle skiljemännen icke inom loppet av fjorton dagar enas om val av ordförande eller skulle vald, å listan icke uppförd ordförande uteslutas, utses ordföranden på sätt, som anges i punkt 8.

8. Den i punkt 7 angivna ordförandelistan skall under den tid överenskommelsen rörande varuutbyte och betalningar mellan Sverige och De Socialistiska Rådsrepublikernas Union av den 7 september 1940 är i kraft, för varje avtalsår före dess ingång uppgöras av Svenska handelsdepartementet och D. S. R. Unions Handelsrepresentation i Sverige. I sagda lista uppföras fem personer, som äro medborgare i tredje stater. Samtidigt träffas av de båda ländernas angivna institutioner överenskommelse om en lista å fyra personer, vilka likaledes äro medborgare i tredje stater. Med dessa personer kompletteras listan över de fem ordförandena, därest någon av desamma avlider, insjuknar i långvarig sjukdom eller av annan orsak icke äger möjlighet att fullgöra uppdrag såsom ordförande. Kompletteringen av ordförandelistan med angivna kandidater sker genom lottdragning i den ordning, som anges i nästföljande stycke av denna punkt.

Ordförande utses genom lottdragning bland de fem personer, som uppförts på ordförandelistan. Lottdragning äger rum i Stockholms Handelskammare eller Allunionistiska Handelskammaren i Moskva, beroende på skiljenämndens säte. Lottdragning verkställs av speciellt härtill av respektive ovannämnda kam-

7. Оба третейских судьи должны в течение 14 дней с того дня, когда оба они уже будут назначены, избрать супер-арбитра. При этом третейские судьи свободны в своем выборе. Они могут также избрать супер-арбитра из числа тех лиц, которые включены в список, составляемый согласно пункта 8 настоящего Соглашения.

Если в течение 14 дней третейские судьи не достигнут соглашения о выборе супер-арбитра, или если избранный ими супер-арбитр из числа лиц, не внесенных в указанный выше список, будет отведен одной из договорных сторон, то избрание супер-арбитра производится в порядке, указанном в пункте 8.

8. Список супер-арбитров, указанный в пункте 7, составляется Министерством Торговли Швеции и Торговым Представительством Союза ССР в Швеции на каждый год действия Соглашения о товарообороте и платежах между Швецией и Союзом Советских Социалистических Республик от 7 сентября 1940 года до начала соответствующего года. В список этот включаются пять лиц из числа граждан третьих государств. Одновременно упомянутыми органами обеих стран согласовывается список четырех лиц также из числа граждан третьих государств. Из этих лиц пополняется список пяти супер-арбитров в случае смерти кого-либо из последних, продолжительной болезни или невозможности исполнения обязанностей супер-арбитра по каким-либо другим причинам. Пополнение списка пяти супер-арбитров упомянутыми кандидатами производится путем жребия в порядке, указанном в следующем абзаце настоящего пункта.

Из числа пяти лиц, указанных в списке супер-арбитров, избирается по жребию супер-арбитр. Жеребьевка происходит по месту нахождения третейского суда — в Торговой Палате города Стокгольма или во Всесоюзной Торговой Палате в Москве. Жеребьевка производится специально на то уполномоченным представителем со-

rar befullmäktigat ombud i närvaro av skiljemännen och ombud för de tvistande parterna. Att någon av skiljemännen eller parternas ombud är frånvarande, utgör icke hinder för lottdragningen, förutsatt att skiljemännen och de tvistande parterna genom rekommenderade skrivelser blivit underrättade om tid och plats för lottdragningen senast fjorton dagar före densamma, räknat från nämnda skrivelser avsändningsdagar. Resultatet av lottdragningen skall ofördröjligen av vederbörande handelskammare meddelas de båda skiljemännen, den utsedda ordföranden och de båda parterna.

Om person, som uppförts på ordförandelistan, valts till ordförande i den ordning, som säges i punkt 7 eller denna punkt, må han icke utslutas av parterna.

9. Ovanstående bestämmelser skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse om vald eller utsedd skiljeman avlider eller av annan orsak upphör att vara ledamot av skiljenämnden eller vägrar att mottaga eller fullgöra uppdrag som skiljeman eller ordförande.

10. Skiljenämndens säte är Stockholm, om kâranden är en svensk institution, organisation, firma eller person och Moskva om kâranden är D. S. R. Unions Handelsrepresentation i Sverige eller en sovjetisk ekonomisk organisation. På framställning av en av de tvistande parterna skall, om utredningen i målet därav befrämjas, skiljenämndens sammanträden förläggas till den ort, där de levererade varorna befinna sig. Skiljenämnden må endast på vägande skäl avslå sådan framställning, varvid den skriftligen skall avfatta och meddela parterna dessa skäl.

11. Till avgörande av skiljemän enligt i denna överenskommelse fastställd ordning må bland annat även hänskjutas yrkande, som avser fastställande av någon rättighet eller nå-

ответствующей из упомянутых выше палат в присутствии третейских судей и представителей спорящих сторон. Отсутствие кого-либо из третейских судей или представителей сторон не служит препятствием к жеребьевке при условии, что о времени и месте жеребьевки было сообщено третейским судьям и спорящим сторонам заказными письмами не позднее, чем за 14 дней до жеребьевки, с исчислением этого срока от даты посылки указанных писем. Результат жеребьевки незамедлительно сообщается соответствующей торговой палатой обоим третейским судьям, избранному суперарбитру и сторонам.

Лица, включенные в список суперарбитров, в случае избрания кого-либо из них супер-арбитром в порядке, указанном в пункте 7 или в настоящем пункте, не могут быть отведены сторонами.

9. Вышеприведенные положения соответственно применяются, если избранный или назначенный третейский судья умрет, или выйдет из состава третейского суда по другим причинам, или откажется от принятия или выполнения обязанностей третейского судьи или супер-арбитра.

10. Местопребывание третейского суда — Стокгольм, если истцом является шведское учреждение, организация, фирма или лицо, и Москва, если истцом является Торговое Представительство Союза ССР в Швеции или советская хозяйственная организация. По ходатайству одной из спорящих сторон заседания третейского суда должны быть перенесены в место нахождения поставленных товаров в случае, если это способствует выяснению дела. Отклонение третейским судом такого ходатайства может последовать только по важным основаниям, которые должны быть изложены третейским судом письменно и сообщены им сторонам.

11. Предметом рассмотрения третейского суда в порядке, установленном настоящим соглашением, могут также служить и неки о признании какого-либо права или факта, имею-

got rättsligt betydelsefullt faktum utan att innebära krav på åläggande för den andra parten att erlægga betalning i penningar eller att fullgöra annan på fastställandet av ifrågavarande rättighet eller faktum grundad prestation, förutsatt att yrkandet berör i denna överenskommelse avsett kontrakt.

Sätet för en skiljenämnd, som bildas för avgörande av dylikt yrkande, skall vara Stockholm eller Moskva, beroende av svarandepartens hemland.

12. Skiljenämnden skall träffa sitt avgörande på grundval av villkoren i det kontrakt eller den transaktion, varur tvisten härflyter, samt på grundval av de rättsnormer, vilka skola tillämpas enligt den internationella privaträttens principer. Skiljenämnden äger även, kompletteringsvis, tillämpa allmänt vedertagna internationella handelsbruk.

13. Skiljenämnden avgör fördelningen av kostnaderna för skiljemannaförfarandet.

14. Skiljenämndens utslag skall med angivande av dag och plats för dess avkunnande ävensom skiljenämndens sammansättning, den åt parterna givna möjligheten att yttra sig samt domens motivering under-tecknas av ordföranden och båda skiljemännen. Till var och en av de tvistande parterna överlämnas ett exemplar av det undertecknade utslaget.

Som skedde i Moskva den 7 september 1940.

Herman Eriksson

A. Mikojan

щего юридическое значение, представляемые без одновременного требования о присуждении другой стороны к уплате денежных сумм или к совершению иных действий, основанных на признании соответствующего права или факта, если эти иски относятся к сделкам, предусмотренным в настоящем Соглашении.

Местопребыванием третейского суда, образуемого для разрешения таких исков, должен быть Стокгольм или Москва, в зависимости от страны ответчика.

12. Третейский суд выносит решение на основании условий сделок или операций, из которых возник спор, и норм права, подлежащего применению в силу принципов коллизионного права. Третейский суд может также дополнительно применять общепринятые международные торговые обычаи.

13. О распределении расходов по производству в третейском суде решает сам третейский суд.

14. Решение третейского суда, с указанием дня и места его вынесения и состава третейского суда, с упоминанием о предоставленной сторонам возможности высказаться и с приведением мотивов решения, должно быть подписано супер-арбитром и обоими третейскими судьями.

Каждой из спорящих сторон передается по одному экземпляру подписанного решения.

Совершено в Москве 7 сентября 1940 года.

Herman Eriksson

A. Микоян